

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Num. de Duminică
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

CEZARICA
și ADMINISTRAȚIA
Dez. Feciorilor nr. 22.
INSERȚIUNILE
se primesc la adresa
trafic.
Măsurile publice și Loc de
schia costă fiecare nr. 20 B.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 33

Cârcserdarii și poterașii de astăzi.

Cârcserdarii au fost pe vremuri blăstămul cel mai crâncen din câte a îndurat neamul nostru. Erau căpeteniile cetelor de poterași ce băntuiau țările românești pe timpul stăpânirii fanariote, în veacul al 18-lea, veacul de cea mai neagră pomenire în trecutul neamului românesc. Fanarioții erau domni din viața vicleană și hămesită a grecilor, ca i cumpărau dreptul de a stăpâni țările românești cu bani grei, de la sultanul turcesc și ajunși odată pe tronurile Munteniei și Moldovei ei făceau jaful cel mai sălbatic pentru a și redobândi comorile ce plătiseră sultanului. Prădau țara și «cruși și curmeziș și doșiș» — ne spune un învățat din vremurile acelea — și unii de cari se slujeau acești domni fanarioți pentru a prăda și jefui pământul românesc erau cârcserdarii. Oameni feroși, cu suflet de fiară sălbatică, nu era pentru ei fărâdelege pe care să n'o săvârșească cu sufletul liniștit. Trimiteau în toate părțile țării cete de poterași, ce cădeau asupra satelor ziua în amiaza mare, călcau vetrele plugarilor, necinsteau femeile și fetele, îi jăfuiau de tot avutul lor, aprindeau colibele și lăsau pustiu și jale pe unde treceau. Groaza stăpâna de la un hotar al țării la altul și nu era scăpare decât în sânul codrilor întunecoși, înfrățiți din vremuri străvechi cu durerile românului. Flăcăii mai

voinicii »luau poteca codrului și flinta haiducului« și se apărau la adăpostul desigurilor, căci era mai multă siguranță acolo în mijlocul fiarelor pădurii decât afară pe sate sub scutul legilor țării.

Cârcserdarii și poterașii s'au șters acum de mult din amintirea poporului nostru, asupra țărilor românești au pogorit vremuri mai senine și jalea fără nume a unui veac întunecat s'a resfirat de atunci ca o ceață în lumina de astăzi a țării românești puternice și înfloritoare.

Dacă însă țările românești și au scăpat de mult de blăstămii stăpânirilor ticăloase, la noi în țara ungurească, acest blăstem dănuște încă mereu și băntuie sântem fără încetare de mânia lui păgână. Indemnurile sălbatice ale cârcserdarilor au reinviat azi în sufletul stăpânitorilor noștri. De când am ajuns să ne adăpostim la umbra constituției ungurești — de un jumătate de veac, aproape, — de când sântem lăsați în voia guvernelor ungurești, urgia veacului al 18-lea pare că s'a abătut iarăși asupra neamului nostru. Stăpânii noștri politici, adevărat că nu mai ținesc sărăcirea noastră prin jaf, nu, căci sântem și așa săraci lipiți pământului și n'am fost ajutați nici odată din banii țării ca să putem ținea pas cu bunăstarea materială și culturală a altor neamuri, ținta lor e însă cu mult mai păcătoasă, căci ei vor să ne jăfuiască mai ales sufletul, să ne stârpească din suflet dragostea de legea noastră strămoșească.

Dacă n'au izbutit până astăzi să ne stângă simțirea românească nici cu prigo-nirile necurmăte, nici cu asupririle fără nume și nici cu opreliștele ticăloase ce ne au croit, guvernul încearcă acum alte cărări prin cari crede să pătrundă în tainița sfântă a sufletului nostru. Văzând că în ciuda teroarei nemai pomenite dela alegeri, cea mai mare parte a alegătorilor noștri și-au mărturisit neînfricați credința lor românească, votând pentru candidații naționaliști, în mânia sa oarbă, a asmuțat asupra poporului nostru pe toți cârcserdarii săi furioși, pe toți fișpanii, vicișpanii, solgăbirăii și notarii, dimpreună cu poterașii lor sălbatice: cu cetele de jandarmi.

Atât țărani cât și cărturarii noștri de pe sate sânt luați la goană, sânt șicanați și pedepsiți zilnic pentru pricini născocite, încât în cele mai multe cazuri nici nu-și pot da seama bieții care e pricina pentru care li-s'a croit pedeapsa. De pildă în Ardeal, în părțile Bălgradului, mulți țărani au fost călcați de execuție și averile lor au fost pe urmă scoase la licitație, fără ca să se știe vinovați de vre-o datorie neplătită. Căci cârcserdarii zilelor noastre croiesc pedepsele de bani fără să le aducă măcar la cunoștința oamenilor și țărani năpăstuiți de furia guvernului răzbunător, află pricina nenorocirii ce-i lovește numai după ce li-s'a răpit averea prin o răstălmăcire atât de hoțască a legilor.

Dar ticăloșia care ne aprinde sângele și

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

„In numele legii“.

— Fragment din viața unui popor. —

1.

Flăcăii și fetele erau cu toții adunați în băta-tură la joc și vorbeau vesel între ei. Erau îmbrăcați în haine pitorești, de sărbătoare, fetele aveau salbe de bani pe cap și la gât și unele din ele erau abile.

Moș Petru, lăutarul lipsea.

— Unde-i de nu mai vine — zise Profile, un fiăcău bine făcut, gros și puternic.

— Doarme — răspuse Ionu lui Cuzman — doarme, ori joacă cărți în birt.

— Mergem după el — ziseră câșiva, dar în clipa aceea, apăru la ușa birtului, cu lăuta în mână: pășind încet, măsuros, ca un Bacalbașa, spre locul de joc. Flăcăii îi zic «broască» și i se potrivește de minune acest nume, când vezi burta nu tocmai mică, și statura deșirată a lui moș Petru.

Când ajunse la joc, jucăușii îl luară cu glumele, căror broască le puse capăt începând zicala și jocul porni. Mai întâiu mereu, apoi mai avântat mai cu foc. Fetele, cu ochii piecași spre pământ, rușinoase, jucăușii încet, aproape lin, pe lângă jocul năvalnic al fiăcăilor. Strigăturile urmau vesel înainte, și toți erau voioși, numai el Trifu juca mai trist deoparte.

Profile îl văzu și știind ce gânduri îl bat, începu:

Frunză verde, păr sucit.
Pe Trifu l'or betegit,
Doi ochi negri, frumusei.
Scripitori ca doi cercei.

Feciorii răsără în hohote, fetele zâmbiră iar Trifu roș. Profile urmă:

Mult îmi place, alei malcă.
Floare lu

Tăcu, căci Trifu se apropia de el.
— Să taci — zise încet, dar mânios.
Profile continuă:

Frunză verde lemn uscat,
Am lovit culu în cap...

Trifu voi să sară asupra lui, celalți însă îl reținură, și jocul urmă înainte.

Dupăce încetă, Profile chemă pe Trifu la o parte, și vorbiră puțin. Jocul următor, Trifu nu jucă, iar Profile urmă jocul cu Floarea. În al treilea joc, Trifu jucă cu Floarea, iar Profile șopti încet celorlalți.

— Am făcut o treabă, săracu, murea de dor.

Jucară toți înainte și nici nu văzură, când s'au apropiat de joc doi jandarmi, cărora le străluciau balonetele în aier și penele le făfăiau falnic. Făcură semn lăutarului să steie. Apoi privind printre șirurile jucăușilor unul merse la o fată.

— Ce porți tu asta la tine — îi strigă, apucând-o de brăul tricolor românesc și smuncindu l dela ea. Fata înspăimântată începu a plânge, pe când jandarmii urmară vandalismul lor, smugând brănele dela fete și injurând câte una cocîșească. Unul se opri de-odată înaintea lui Trifu.

— Hei — se rânjește către el — și tu porți de astea, și-l apucă de brău.

— Să nu te prinzi — răcni Trifu, care până acuma prlvisc în tăcere tot lucrul.

— Ha — strigă jandarmul.

— Cautăți de treabă — urmă Trifu — și lăsa-ne să jucăm.

Jandarmul ferbea de mânia. Cum? Un câine de valah să i-se împotrivescă lui? Prinse din nou de brău și începu a-l smânci.

Trifu îl apucă de mână, dar în clipa următoare, celalalt jandarm, care stete la o parte, îl străpunse cu baloneta. Trifu căzu grămadă la pământ bolborisind, cuvinte neînțelese, plin de sânge. Fetele începură a țipa înspăimântate, pe când feciorii steteră înlemniți, necrezându-și ochilor. Scena s'a petrecut așa de repede, încât nu avură timp a se reculege.

Jandarmii luară trupul bietului nenorocit și porniră spre casa comunală, injurând între dinți pe cei rămași în urmă.

— Da ce l-am lăsat să plece — începu în sfârșit Profile și simțea că un nod îl strânge de gât.

— Mai bine răspune Gincu, un fiăcău uscățiv — barem așa li putem pârî. Altcum noi eram în belea.

— Pârî — ziseră ăștialalți — dar pentru noi nu e dreptate, că vorba ceea:

»Turcul te bate, turcul te judecă«.

Stanca.

ne înviforează sufletul, e goana nebună ce s'a pornit mai cu seamă în Ardeal, după culorile sfinte ce-am moștenit din strămoși ca o scumpă podoabă a portului nostru românesc. Jandarmii, acești poterași sălbatici, au năpădit satele noastre pretutindeni, aruncându-se ca o haită de lupi asupra țăranilor noștri.

Ziua în amiază mare, în mijlocul veseliei nevinovate a flăcăilor și fetelor noastre, ei cad fără de veste, sparg furioși hora, îmbrâncesc cu patul pașii fetele, le smulg panglicele din costiță, ficiilor le smulg brâul și dacă vre-unul mai îndrăzneț involburat de mânie, cearcă să ia apărarea miresei lui, ori să se împotrivescă săcuiului turbat, el cade trăznit de gloanțe și străpuns de baionetă, plătind cu viața îndrăzneala sa. Jandarmii ațin calea țăranilor noștri în tot locul, la biserică, la târguri, în drumul mare, îi desbracă de podoaba portului lor și-i stălesc în bătai dacă cutează să crâșnească.

Zi de zi ne sosesc știri despre sălbătăciile jandarmilor și nu știm care va fi sfârșitul goanei ce-au pornit la porunca guvernului. Căci, numai încapă îndoială, goana se face la porunca guvernului. Se vede acest lucru lămurit din împrejurarea, că jandarmii dela Tâlna, cei cari au omorât cu atâta cruzime de fiare de codru pe sărmanii ficiori Ioan Burz și Lazar Tat (citiți în altă parte a foii), au scăpat teferi, ba cărșerdarii dela Ighiu și dela Cluj, au îndrăznit chiar să puie, în înștiințarea lor către ministru, toată vina în cărșă sâtenilor și a celor uciși și foile guvernului nu se sfiesc a tipări minciuna că jandarmii dacă și-au folosit armele au făcut-o aceasta fiind în primejdie. Și mai scriu foile guvernului tot în apărarea jandarmilor, că Românii îmbracă tricolorul roș-galben-vânăt pentru a arăta Ungurilor că inima lor bate pentru România, a cărei steag, în pace și'n război, e așșderea roș-galben și vânăt, iar nu pentru țara asta, în care îndură atâtea nevoi.

Până acum țaranii noștri, de bună seamă

cei mai mulți, au știut numai atâta, că culorile roș-galben și vânăt au fost din vremuri străvechi culori dragi românului, că și strămoșii lor și-au împodobit cu ele portul, dar că ele închipuiesc și țara liberă a fraților noștri de peste munți, știau numai oamenii cu învățătură. Dintre toate culorile curcubeului cele mai frumoase sânt tocmai culorile românești și dacă Românul și le-a ales spre a-și împodobi cu ele portul, e că în sufletul românului dragostea pentru frumos e mai înflorită decât în sufletul tuturor neamurilor din lume. De azi înainte culorile acestea au căpătat o însemnătate mare pentru noi și noi vom ține-o în minte.

Să ne învingem deci durerea și amarul sufletului, aducându-ne aminte de frumoasa învățătură ce ne dă biblia despre curcubeu. Curcubeul pentru bunii credincioși e semnul viu, făgăduința dumnezeiască a zilei de apoi ce va să vie cu dreapta ei judecată. Și precum curcubeul e cea mai minunată podoabă a cerului încărcat de nori, astfel în lumea sufletului nostru întunecat de norii suferințelor, culorile portului nostru național să lucească asemenea curcubeului făgăduitor de o mare și sfântă zi de răsplată.

Disolvarea Reichsrathului austriac. »Deutsches Volksblatt« din Viena e informat că guvernul e hotărât să disolve din nou Reichsratul, dacă nici în viitoarea sesiune nu va înceta obstrucția.

»Prager Tageblatt« e informat că va fi disolvată și dieta provincială a Boemiei, dacă Germanii nu vor ajunge la înțelegere cu Cehii.

»Figaro« și »Impăcarea«. În ziarul parisian »Figaro«, Andrei Dubozk publică o scrisoare datată din Budapesta, în care, între altele, spune că cu toate amenințările lui Tisza, că orice eșire a naționalităților va fi sever pedepsită, este de prevăzut că naționalitățile niciodată nu se vor lăsa reduse la tăcere.

»Sovinismul german«. Duminică viitoare avea loc la Frankfurt o mare întrunire a socialiștilor germani, la care vor vorbi și Jaurès, numele socialiștilor francezi, Vandervelde, în numele socialiștilor belgieni și Hardie Keir, în numele socialiștilor englezi.

Autoritățile au adus însă la cunoștința organizatorilor întrunirii că oratorii nu vor putea vorbi altă limbă decât limba germană. Organizatorii întrunirii au promis că și reprezentanții străini vor vorbi nemțește.

Înregistrând această știre, presa noastră ungarească descoperă în măsura aceasta »sovinismul german« și învoacă libertatea din Ungaria un »agitator străin, mai ales austriac, vin să page învățăturile lor anti-maghiare în limba proprie«.

Sovinii noștri maghiari sânt adorabili în viața lor.

Dreptul limbii germane, românești, slovacă etc e înscris în legile țării și la întruniri organizatorii hotărăsc limba discuțiilor. Autoritățile să se îngrijească de un reprezentant care să vorbească limba cetățenilor.

În Germania, nici limba franceză, nici cea engleză nu au aceste drepturi și funcționarii publici nu sânt dator să le cunoască. Nu sânt dator să cunoască nici chiar cea... ungurească!

Perfidii condamnabile.

E curios și regretabil, că în chestiile cele mai limpezi se încurcă câte o minte de om, de pre care odată am fost obicinuiți să credem nimic n'ar fi în stare să abată dela calea adevărului. Pe combatantul cinstit de altădată îl vazi azi cum încearcă lovituri piezișe și neiertate, tot bagajul de argumente și toată gimnastica de minte pe care o face e truda neputincioasă a avocatului care apără o cauză pierdută.

Acesta e cazul dlui Brote, care din cloaca litică a »Telegrafului« ridică din nou capul, când să mai ademenească vr'un tovarăș de cu cântecul răgușit.

Și doar lucrul e împede ca lumina zilei. Dacă cu Românii, acest fapt nelegitim al transfugilor guvernelor ungurești, s'a născut mort, încât r

Scrisorile Bădicului Ion.

— Să nu trecem marginile. —

Îți mai aduc aminte, dragă cumetre, de un om dela noi, de Ionu Pascului. Știi că el are o vorbă: »Legea te-ajută până la marginile ei. Dar nu trece marginea legii, căci legea te va bate«. Acum, vorba asta se potrivește la foarte multe lucruri din viața omenească. Repausul să aibă margini, munca să aibă margini, voia bună, durerea ch'ar să meargă numai până la marginile lor. Chiar fapta bună are hotar peste care, dacă trece, nu-i mai mult faptă bună, ci păcat. De-o pildă e fapta bună miluirea de aproape. Dar când mergi așa de departe cu miluirea, încât îți ieși bucata dela gura ta sau a copiilor și-o dai altuia, care nu-i mai năcăjit ca tine, nu mai faci o faptă bună, ci greșești.

Ce e mai greu de hotărât sânt marginile între cari trebuie să se învârtă, ceace numim »omenie«. Până când rămâne un om, om de omenie, când înceată de a mai fi? Pentru »omenie« nu sânt legi anumite, decât puține, legi de ale țării, ci »omenia« să conduca de o mare lege firească, sădită în sufletul fiecărui om: »Ce ție nu-ți place, altuia nu face«. Deși aceasta e o lege mare, pe care o simte orice suflet ome-

nesc, totuși omenia unii o socotesc într-o formă, alții într'altă formă. De pildă. Se întâmplă o bătaie. Doi i-și, vinoși amândoi, stau în cișmă, le sare țandăra cine știe din ce, și și sparg capetele. Încunjură îndată mulțimea. Vină n'a avut decât Stan. Bran, se adeverește mai târziu, n'a avut altă vină decât c'a fost puțin beat. Dar atunci, în jurul lor, oamenii se împart în două tabere. Unii sîn de nevinovați, de om de omenie pe Stan, alții pe Bran. Dar mai mult iese la iveală adevărul că unii judecăm omenia într'o formă, alții într'alta, din faptul că pe noi mai totdeauna ne credem oameni de omenie, iar pe alții foarte rar, deși faptele și viața noastră se aseamănă mult. Noi simțim și știm ce nu ne place nouă, dar foarte rar vrem să credem că ceace ni-e nouă plăcut, nu poate fi plăcut altuia.

Noi știm, de pildă, că-i adevărată pentru noi vechea zicală: Prietenul cel mai plăcut e cel mai rar văzut. Avem prieteni și ne place de ei, dar dacă unul nu ne mai slăbește cu dragostea, ci-i tot mereu pe capul nostru, nu ne place în schimb însă câți din noi nu se poartă așa cu prietenii lor! Nu-i mai slăbim cu dragostea. Și azi, și mâine și poimâine zup numai pe capul lor, la masa lor, la sânul lor, dacă au vin în pivniță. Și nu vrem să ne gândim, că trecem marginea omeniei și a bunului simț.

Gândurile aceste mă muncesc de câtă-va vreme dragă cumetre. Și iată de ce:

Vei fi cetit și tu prin foi de-o inimă mare, de inimă de aur, cum rar se mai află astăzi între oameni, că un boier român, din țara Basarabiei care s'a ținut odată de Moldova, iar acum e Muscalului, a făcut o sumedenie de danii în ba pe la consistoarele noastre unite și neunite. Un om, căruia noi nu i-am făcut nici un bine, vi starul unei familii, care nu s'a îmbogățit pe pluriile noastre ardelenesti, nici din brațe ardelenesti, vine cu sacul plin și-l deșartă, fără sgompe altarele bisericilor noastre, a școlilor noastre nu ca să fie slăvit de oameni, ci ca să facă faptă bună. Peste o jumătate de milion a dat vreme de o jumătate de an pentru scopuri frumoase și cinștite.

Fie-i slăvit numele în veci și bunul Dumnezeu pomenească-l în împărăția lui cea cerească. Pă am cetit de daniile aceste, îți spun cumetre dragă că mi-a săltat inima de bucurie și fală. De bucurie că mai păstrează Dumnezeu printre oameni inimi așa de mari, și de fală că chiar pe noi delenii ne-a aflat vrednici Vasile Stroescu de cururile sa'e. Dar dela o vreme cetesc gazeta mai cu neplăcere, ba pot să zic cu rușine. Știi de ce, cumetre dragă? Aproape nu-i nimeni de gazetă românească în care să nu vie pome-

REITAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

mai înțelegem ce caută să l dascănte aceste urite babe ursitoare.

Dela 67 încoace, prin pactul dualismului toată puterea de stat a trecut în mâna Maghiarilor. Legea naționalităților, votată sub presiunea idolor de libertate și egalitate a timpului, a rămas literă moartă pe hârtie. Nici o dispoziție a legii n'a fost executată din respectul ce l-a avut pentru lege, și toate legile votate și toate ordinațiunile ministeriilor ungurești, cari s'au succedat dela 67 încoace, au ținut la desființarea acestei legi și la suprimarea popoarelor nemaghiare din patrie.

Ideala de stat maghiar și crearea unității de limbă s'a proclamat de ideal sacrosanct, pentru realizarea căruia detentorii puterii de stat jertesc totul, disconsideră și calcă în picioare drepturile firești ale popoarelor de altă limbă, și lovesc în orice instituție de cultură care li-se pare că împiedică izbândirea grabnică a acestui vis nebun. Orice călcare de lege, făcută în vederea acestui vis, devine merit patriotic, și orice crimă, se preface în faptă nobilă care își așteaptă răsplata din partea cârmuirii.

Dela 67 încoace zi de zi am fost scurtați în drepturi, zi de zi au crescut nedreptățile față de noi și zi de zi de zi șovinismul intolerant unguresc face asalt asupra vreunui așezământ românesc. Legea școlilor, ordinațiunile în chestia catehizării, brutalitățile revoltătoare dela alegerile pentru cameră, vărsarea de sânge de a Șomcuta, dela Mărgineni și mai în urmă, dela Tâlna, sânt rezultatele pe cari le dă acest spirit de cârmuire. Fiecare din aceste fapte, cari taie rane adânci în trupul naționalității noastre, sânt pietrii cu cari, cârmuirea voește să și zidească statul unitar maghiar, idealul sfânt al poporului unguresc.

Care e situația poporului românesc în fața acestora? Lovit în continuu, despoiat de drepturile naturale, scos în afară de legile țării, zdrobit și ingenunchiat, nu face altceva decât rabdă cu răbdarea specifică și aproape imbecilă a unui neam nenorocit. Sângerând de durere tresare, când și când se adună și scrie câte o plângere câte un memorandum, pe care-l trimite împăratului dela care așteaptă milă și dreptate. Și iar mai trece vreme de necaz și de răbdare, și la distanțe de 10—15 ani, se reculege pe câte-o clipă, își alege solii ori deputați, cari se meargă în numele său și să se plângă de nedreptăți.

Memorandul și d'scursurile deputaților români aleși în clipele de tresărire la viață ale poporului, sânt țipetele de durere, și cererile de dreptate, ale unui neam năpăstuit și condamnat la moarte cu ori ce preț. Vaetele acestea însă turbură visu-

rale stăpânilor, și se opun ideii, temniță deci memorandumilor și moarte politică deputaților.

Să fie pace în țara aceasta, nici un vaer să nu se zudă, nici un glas să nu plângă. Căci cine va avea îndrăzneala să strige că doare când îl lovesc, e trădător de patrie și dușman al unității statului maghiar și când pe toate cărările ne calcă drepturile și cearcă desființarea noastră, vine contele Tisza cu vorbe dulci pe buze, și cu fiere la inimă. Mâna dreaptă o întinde spre pace, și în stânga strânge pumnalul cu care să lovească.

Prima condiție de pace e un pas mai departe încălcarea hotărârilor drepturilor noastre, e o negare dușmănoasă a celui mai elementar drept al unui popor de a și avea reprezentății săi. Când caracterele naționale al partidului deputaților români, e spîne în ochii contelui Tisza, se mai găsească naivi cari cred că pot să târgăuiescă unele drepturi naționale dela același contele, și chiamă în gura mare poporul românesc la aldămașul politic al târguului ursului din pădure?

Un adevăr care este mai sus de orice îndoielă, e, că fiecare ungur dela contele Tisza până la ultimul macagiu visează o Ungarie unitară națională, și luptă să traducă acest vis în realitate.

Iar realizarea acestui vis însemnă nimicirea noastră. Cârmuirea are puterea statului, și toate armele cari isvoresc din această putere le îndeamnă împotriva noastră.

Armele noastre sânt credința în idealul național și sentimentul de jertă. Până vor trăi aceste sentimente în inimile românești, nu vom înceta nici odată a nădăjdui în biruință.

Trebuie deci smulse aceste arme din mâna noastră; discualificați conducătorii și demoralizați masele. Iar statul să porceadă cu toată înțelegerea și puterea față de agitatorii naționaliști. Cine se mai îndoaie atunci în definitivă desiegere a chestiei naționalității?

Aci găsim explicarea purtării lui Mangra și articolelor d-lui Brote. Intrarea fără rezerve a nenorocitului vicar într'un partid unguresc e consacrarea negațiunii lui Tisza în dreptul de a ne constitui naționalitate.

Ațcurile d-lui Brote îndreptate împotriva deputaților noștri sânt concursul românesc la pacificare.

Ne întrebăm acum: Mai pot fi priviți acești oameni cari să precează de unelte în mâna dușmanului nostru de niște simpli adversari politici, cum se pretind? Nu sânt oameni aceștia niște păcătoși infami, cari cearcă cu sofisme se falșifice convingerile statornicite de experiențe amare, că nu cererile noastre jiste la drepturile națio-

tot alt dar nou al boierului basarabean. La o biserică, la o școală, la o nenorocire, ajută mereu. E rău lucru să ajuți pe deaproapele? Ba nu-i rău. Dar de unde să știe bunul boier basarabean toate satele românești unde se face o biserică, ori o școală, ori peste care dă o nenorocire? De unde? Să-ți spun eu, și aici e răul, aici e rușinea: S'a apucat toată lumea dela noi să ceară ajutor dela boierul Stroiescu. Nu se face o biserică, o școală nouă, să nu se ceară obolul lui. Și acuma cu legea cea nouă școlară, se zidește la noi tot la al zecelea sat cel puțin o școală nouă.

Dar oamenii noștri au trecut marginile omeniei și mai tare încă: în multe părți unde se fac petreceri de vară, și tu știi, că pe satele noastre unde s dol trei studenți pe vară acasă, petrecerea e gata, ei bine, pentru petrecerile acelea i-se trimt boierului Stroiescu invitări la contribuiri. I-se cer bani pentru petrecerea lor. Lucru nemai pomenit și de nesuferit, care ne face de batjocura și de răsul lumii. Nici odată n'aș fi gândit să meargă oamenii noștri așa de departe! Și ce pustie, doar se va afla în fiecare sat un om să spună celor din curatoarele bisericesti, ori celor ce fac o petrecere, că nu l lucru cu omenie, că nu i de loc frumos să tăbărăm din toate părțile pe capul acelu om bun, ca niște cersitori flămânzi. Gândește, cumetre, ce de scrisori va căpăta marele boier în fiecare zi! Fără să vreau imi vine în minte aici o poveste cu un milionar dela noi din America. Vestise el prin foi că oricărui nenorocit li sare într'ajutor numai să l scrie. Și nenorocitul de el din ziua întâiu atâtea scrisori a primit de nu-l mai încăpeau pe masă, a

doza zi scrisorile nu-l încăpeau în casă, iar în a treia zi s'a spânzurat de groaza scrisorilor ce i le aduceau dela poștă pe trei cară.

Marele nostru binefăcător încă n'a scris, n'a anunțat pe nime că are bani de împărțit. A dat din ce l-a dat Dumnezeu, acolo unde a crezut că l bine și lipsă, acolo unde a putut da. Și acum să creadă oamenii noștri oare, că Vasile Stroiescu n'o avea mai mult altă țintă în viață cu averea lui decât să împartă celor ce ridică școlii, ori celor ce aranjează petreceri de vară? Avem noi dreptul să l cerem banul omului care a fost bun să ajute așezăminte de cultură, fără să l cerem? Nu trecem noi toate marginile omeniei când ne facem executori al averii boierului basarabean? De unde știm noi că banii ce l mai are sânt de prisos? De unde știm că chiar de ar avea bani de prisos, nu l vor trebui pentru altceva, ce nouă nu ni e iertat să știm și să ceretăm, căci fie-care om e stăpân pe averea lui?

Ți le-am scris lucrurile acestea, dragă cumetre, cu sufletul amărât. Mă doare că Românii noștri nu pot și nu știu ține marginile bunel cuvințe, mă doare mai mult că prin faptele celor ce trec marginile, vom fi scăzut în prețul cu care ne-a prețuit marele basarabean. Dea Dumnezeu să vadă ori-ce om de-ai noștri ce se ține de omenie și ce nu se ține.

Te las cu bine!

Cumătrul tău

»F. Pop.«

Bădicul Ion.

nale sânt piedeca împăcării, ci intoleranța nesăturată a șovinismului unguresc. N'are rost nici o târgula. Ei au puterea în mână. Prin un singur act pot să sisteze toate nedreptățile și să fie pace. Cel de vină bietul program național din 1881 d-le Brote, ca să se aducă legi pentru maghiarizarea școlilor noastre? Și cine e naivul care se creadă d lui Brote că guvernul vrea pace, când Impușcă țărani din Mărgineni, pentru că votează cu deputatul naționalist și ucid feciorii din Tâlna pentru că din întâmplare brăiele cu cari se încing sânt tricolore?..

Istoria noastră ne învață că decâteori coroana a voit să ajute poporului românesc, guvernele ungurești s'au pus de-a curmezișul. În ultimile alegeri, guvernul lui Khuen, n'a făcut altceva decât a urmat tradiția istorică. A predicat pace și a lovit la mir. Și d-nul Brote își dă concursul.

Și apoi să nu l întuești la stâlpul infamiei? Să nu i spul trădătorului pe nume?

Scrisori din București.

Măsurile contra holerei. — Inchiderea prăvăliilor găsite în stare de necurățenie. — Intrunirile interzise, localurile de petrecere închise. — Un aviator român uitat: Traian Vuia.

București, 6 Septembrie.

Ospetele, a cărui vizită o resimt atât de greu vecinii noștri, de peste Prut ca și vienezii, pe noi ne-a cruțat de vizita lui, dar în schimb ne-a dat prilej să vedem ce s în stare să facă oamenii de groaza lui.

Măsurile luate în România și mai ales la București, în urma glumelor de prost gust cumă s'ar fi declarat cazuri de holeră, ne fac pe noi, bucureștenii, să ne gândim cu groază la zilele în care s'ar fi putut să avem într'adevăr epidemia.

În primul rînd au reînceput vechile razzi sanitare ale drului H. Botescu, al dollea ajutor de primar al Bucureștilor, dar cu o strășnicie extraordinară. Comercianților găsiți cu prăvălia în stare de necurățenie li-s'a închis scurt ușa și li-s'a lipit pe ea o plăcardă cu cruce neagră în mijloc și cu inscripția "închis din cauza primejdiei de holeră". Înainte razzile se mărgineau la darea în gazetă a numelor celor vinovați și la facerea unui proces care se termina cu amendă. Cu publicarea în țare s'au deprins repede negustorii și au început să desconsiderare această sancțiune de ordin moral a opiniei publice; — cu amenda s'au învățat mai greu, dar s'au învățat și cu ea, căci ce lucru mare e o amendă atunci când merg bine afacerile?

Cu închiderea de acum a prăvăliilor, însă, nu va mai merge, s'a înfundat. Cu această nu te poți nici deprinde și nici înlătura; închiderea prăvăliilor însemnează înlăturarea oricărui prilej de câștig. Măsura este extrem de aspră, dar în vremuri de primejdie ce nu se admite. *Solus rei publicae suprema lex...* și în fața acestei legi supreme chiar arbitrarul, dacă se poate produce, este îngăduit, este trecut cu vederea.

Căci în lipsa crucii pe ușile prăvăliilor se pot petrece nedreptăți sau greșeli, totul rămânând la aprecierea medicilor comunali cari inspectează. Judecata lor omenească poate să greșască uneori, întru cât nu există un aparat de precizie care să păstreze echilibrul în elasticitatea spiritului de apreciere.

Și o altă măsură, venită în al dollea rînd, a fost închiderea tuturor localurilor de petrecere, unde se îngrămădește lume și, deci, se viciază atmosfera.

Astfel intrunirile publice de orice natură au fost interzise, iar cinematografele, circurile, localurile de petreceri ușoare, etc. au fost închise spre înfristarea nemângăiaților lor clienți.

Pe tema interzicerii intrunirilor publice s'au făcut apoi glume în lumea politică, căci în toamnă se relau luptele politice și campaniile de intruniri. »Ce mult l-ar conveni guvernului să dăinuiescă primejdia de holeră până la iarnă, spre a putea astfel interzice intrunirile opoziției?« Iar alții, fiindcă parlamentul este forul cel mai de seamă unde se dau luptele politice superioare între frunțașii partidelor, au mers cu gluma întrebând: »Dar Camera și Senatul nu vor trebui oare în-

chise, în cazul când primejdia continuă? Căci și în cele două Corpuri legislative e adunare de și vic'area atmosferei de obicei așa de în-cărcată?

Ce-a urmat pe urma dispoziției este lesne de închipuit. Publicul a protestat că i-se la posibilitatea de distracție, iar obișnuința localurilor de petreceri ușoare și păsările de noapte, cari se adăpostesc în acele localuri, au rătăcit o noapte întreagă ca niște flinte zăpăcite prin lumina electrică a străzilor și prin localurile publice ce nu fuseseră în hise. Se părea că aceste fapte izgonite din cuiburile lor de toată noaptea nu și află astămpăr în căutarea unui alt culcuș.

Dar s'au potolit repede lucrurile. Cinematografele, localurile de petreceri ușoare, etc. au fost redeschise, în urma revenirii autorităților comunale asupra primei dispozițiuni, iar lumea lor și-a regăsit din nou liniștea sufletească.

Eri a fost o zi memorabilă pentru dezvoltarea aviației în România. Câmpul Cotrocenilor, transformat de câțiva timp în câmp de aviație, a avut să vadă ieri pe deasupra sa sborurile a trei aparate de diferite sisteme dintre care unul era românesc.

Acum, când succesele inginerului Vlaicu s'au primit consacrate definitiv prin frumoasele zboruri făcute până acum, trebuie să ne aducem aminte și de un alt aviator român, uitat, care însă are merite neperitoare pentru aviație. E bănașeanul *Traian Vuia*.

François Perey consacra acestui aviator în luarea sa »Les oiseaux artificiels« (Paserile artificiale) câteva rânduri călduroase, acestui inginer român care, poate, a avut cel dintâi ic'ela de-a construi o »mașină« de sburat, dar a fost întâmpinat de toți cu scepticism.

Vuia s'a dus la Paris și acolo, cu sprijinul material al unor prieteni francezi și de acasă, a construit cel dintâi aeroplan, cu ajutorul căreia a reușit să se ridice la câțiva metri de la pământ. Acesta a fost cel dintâi sbor.

Idela lui Vuia a fost adoptată de inventatorii de astăzi cari au făcut averi și și-au câștigat glorie pornind pe urmele indicate de un inginer român rămas sărac și uitat.

Poate experiențele de-acum ne vor învăța să fim mai puțin sceptici față de cei ce vor să munciască, dar sănt lipsiți de mijloace și ne vor îndemna să nu-l lăsăm să se pliază prin străini, exploatați și dați apoi uitării. *Coresp.*

Noi inundații.

Din toate părțile vin știri despre pagubele enorme pricinuite de ploile din urmă. Frumoasa Margit sziget — falaj Buda-pestei e amenințată să cadă jertfă valurilor Dunării, care au acoperit deja cheiul și după cât să vede primejdia distrucției e aproape. Autoritățile pentru a preveni primejdia au luat toate măsurile de lipsă. În părțile de miază zi ale țării măsurile de siguranță cari se vor lua amenință să ducă populația la sapă de lemn, lipsind-o de singurele izvoare de câștig care le avea până aici. Aceleași știri sosesc și din străinătate despre ravagiile inundațiilor, îndeosebi din Bohemia unde Morava a înecat întreaga valea, spălând și distrugând mai multe case împreună cu animalele și tot ce găsea în cale. În Japonia deasemenea au fost înecate mai multe orașe, cauzându-se pagube enorme.

Fabrica de petrol din Orșova fiind apucată de puhoiul apelor a încetat de a mai funcționa și direcțiunea fabricii a hotărât să o transmute în Galiția. Faptul acesta dă motiv de serioase îngrijiri, mai ales că cea mai mare parte a populației din josul Dunării lucrează la această fabrică, găsind aici singurul izvor de câștig. Strămutarea fabricii ar însemna un adevărat dezastru mai ales atunci când statul nu s'ar îngriji de asanarea rețelilor cari bântue de câțiva timp fără întrerupere în aceste părți de țară.

Pe întreaga valea Cernei, pagubele sânt foarte mari, apele au spălat mai multe hectare din pământul roditor al comunei Jupănești, lăsând numai stânca neproductivă în urmă. Pădurea Zăvoi din Orșova a fost distrusă de ape în mare parte. Grădina de șazecei de hectare a lui Graf, care era lucrată de grădinarii bulgari, acum e o adevărată mare de mocirlă. Arborii și toate uneltele de grădinarit stau pe jumătate îngropate în noroi, privind a părăgînă dezastrul. Linia ferată spre Orșova e în multe părți mâncată de ploi și șinele stau pe mări întinderi împrăștiate de-a lungul câmpului. Podul de fier de peste Cerna, construit lângă Coramnic a fost smuls de ape cu stâlpi cu tot și aruncat la depărtare de vre-o 300 m. de unde stase mai înainte. Drumul de țară care împreună cele două maluri ale râului e rupt până în temelii, pe o distanță de cel puțin 150 m. În locul lui zac nenumărate stârvuri de animale și bușteni acoperiți de noroi. Drumul de lângă podul dela Topleț încă a fost distrus pe o mare întindere. În Mehădia au fost distruse o mulțime de case și animale. Comunicația prin locurile acestea va putea fi restabilită abea peste luni de zile. Comunele năpăstuite sânt cu totul izolate, căci comunicația telefonică și telegrafică a fost distrusă. În comuna Coramnic au avut loc la începutul lunii furtuni groaznice și furtunile descărcate au aprins mai multe case. Trei copile ce veneau pe drum strînse una lângă alta, au fost izbite de fulger; una a murit pe când celelalte au rămas tefer.

În Băile-Herculane puhoiul a înecat vila »Dora« și spălând o coastă a dealului din dos, a izbit cu atâta putere peretele vilei, că acesta s'a năruit îngropând pe un om, care tocmai se afla înăuntru, supt dărîmături. În comuna Ogradena s'a înecat un om.

Pagubele sânt foarte mari, mai ales în recolta de toamnă și în pomaturi.

Comunicația e imposibilă și oaspeții băilor dela Mehădia fac drumul pe jos până la Orșova și de aci cu vapoarele pe Dunăre. Se simțește pretutindeni lipsa de alimente și bieții oameni sânt amenințați să moară de foame din cauza scumpetei nemai avzite ce bântue pretutindeni.

Din Cluj se telegrafiază: Ruperea de nouri din săptămâna trecută a pricinuit mari pagube în comuna Măciș din comitatul Clujului. Comuna e izolată cu totul și nime nu se poate apropia din cauza drumurilor acoperite de apă. Cu mare greu a putut ieri să pătrundă pretorele și câțiva muncitori în comună. Ravagiile sânt cu mult mai mari decât se crezuse la început. Puhoiul a prăpădit ulițe întregi și peste două zeci de familii au ajuns pe drumuri. Oamenii au scăpat cu mare greu de furia apei care cu toată truda totuși a secerat o viață de om.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN

Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanția până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

Societatea de teatru la Reghinul lui Petru Maior.

Odată a trăit la Reghin, așa cum e deprins a trăi »papa valah«, un anume Petru Maior, care, în ceasurile slobode ale grijilor sale preoțești și protopopești, acoperia cu scrisoare muncită sute de foi de hârtie. Nu scria lucruri așa de înalte, încât să nu poată fi înțelese de oricine și nu întrebuința alt grai decât mlădiosul și energicul grai viu care se rostia în jurul lui. El însuși cu toate școlile mari, pe care le cercetase, rămăsese un fiu adevărat al poporului său, în tovărășia de gânduri și de nădejdi a cărui înțelegere să se păstreze până la sfârșitul zilelor sale.

Din tot ce a alcătuit el, la o parte de măririle și trufiile lumii, puțin s'a tipărit. Și, din ce s'a tipărit, puțin a scăpat de urmărire și distrugere. Și, din ce a scăpat, puțin s'a răspândit, acolo și dincoace. Dar acel puțin a schimbat sufletele oamenilor din neamul nostru și cărturarii români de pretutindeni s'au trezit astfel spund poporul, care și el părea, că are nevoie înainte-de toate de un spor de mândrie pentru a începe ceva, Evanghelia cea nouă dela Petru Maior.

A trecut vreme, la această Evangheliă au crezut și au luptat și au nădăjduit mulți, tot mai mulți, mii de oameni. Atâtea tălcuiri au fost date de atunci până astăzi. Unii ziceau: Români sântem, latinește să vorbim, împărătește să ne croim drumul. Iar alții, prin graiul d-lui I. Mihu, care cuprinde în puține cuvinte celace sântem dator să afirmăm oricând înaintea oricui ca să putem săvârși cândva împotriva tuturor, cea mai nouă glosă: Români sântem, românește să vorbim, în marginele largi ale tuturor drepturilor noastre naționale, istorice, culturale și cetățenești să deschidem drumul nostru osebit, drept la țintă. Dar în ultima tălmăcire ca și în cea dintâi e tot spiritul bătrânului protopop, care ne învață să cerem o îndreptățire, fiindcă avem un drept, să căutăm un viitor, fiindcă am avut un trecut.

În tăcere a fost primită Societatea. La adunare s'au rostit puține cuvântări. Sunt noțiuni de prudență, care poate numai de departe se par cludate. S'a petrecut bine în societatea plăcută. Asta au să ne spună ziarele.

La anul societatea va merge alurea. Cine știe când se va întoarce la Reghin! Dar atunci cuvântul protopopului Petru va trebui să aibă alt răsunet. Să se vorbească atunci! Prin trupe călătoare de artiști tineri, mai ales tineri ca suflet, — deci nu îmbătrâniți în trufie de esteți! — să se răspândească, între altele și mai presus de orice altă, credința în noi, speranța în triumful nostru! Și în materie de teatru, aceasta interesează mai ales, în viața culturală de astăzi. Cel mulți de jos să se strângă la un strigăt de chemare pe care oricine să-l fi auzit. Ei să se vadă, ei să se audă, ei să făgăduiască și să dea chizășla cea sigură de câte-ori, la zile mari, flamura culturii românești se va ridica în aerul liber al gândurilor.

Atunci popa Maior va putea socoti, că sămânța aruncată de dânsul în ogor uscat a fost atinsă în sfârșit de apele vii și a învial și s'a ridicat, întâi sfioasă, apoi mândră, tot mai mândră deasupra pământului părintesc, — așa cum a vrut el. Și numai atunci și el, ca și oamenii cari n'au

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Rét** fabricanții de mobile în Marosvásárhely, și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. Apropiindu-se la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

avut nici o chemare și pe care nu-i apasă în mormânt nici o răspundere, se va bucura de lertarea ultimă a muncii omenești, — și se va odihni!

(N. Rom.)

N. Iorga.

Pentru Români inundați.

— Apelul »Tribunei«. —

Pentru inundații din Banat.

Au mai sosit la administrația noastră următoarele sume:

Al. Micu, locotenent, Bjelina Cor. 10
»Noiana«, institut de credit, Nou-
român » 20—

Colecta dlui dr. I. Holom, avocat în Ibașfalău dela Dr. Ilariu Holom, avocat, Ibașfalău 10 cor. Filon Holom, primar, Iepindea, 2 cor. Dimitrie Stinghe, casier »A'bina«, Ibașfalău 5 cor. Isidor Cosma, Ibașfalău 2 cor. Fabiu Toma, director, Ibașfalău, 5 cor. Dr. Alexandru Morariu, avocat, 20 cor. Lucreția Simu, soție de protopop gr.-cat., Ibașfalău, 2 cor. Maria Toma n. Simu, Ibașfalău, 5 cor. Z. Tătar, funcț. »Mugurului«, 2 cor. Dr. Tertutulan Mihail, cand. de adv. Ibașfalău, 5 cor. Dr. Emil Breda, cand. de adv. 5 cor. Ales. I. Lăpușnean, Inv., Vald-hid, 2 cor. Andrei Ioan, (picolo), Ibașfalău, 1 cor. Const. Pop, funcționar la »A'bina«, Sibiu, 2 cor. Oct. Tobias, funcționar la »A'bina«, Ibașfalău, 7 cor. Dr. Ioan Bianu, avocat, Hususău, 4 cor. Nic. Timpuriș, funcț. »Racoțana« Seica-mare, 2 cor. Marius Peculea, funcționar la »A'bina«, Medias, 2 coroane. Iuliu Jurca, propr., Rovas, 2 cor.

Cor. 85—

Colecta din Deliblat dela Timotel Popoviciu, preot 2 cor. Vicea Ardelean econom, 2 cor., G. B. 1 cor. Andrei Fira, econom, 1 cor. Iofa Roxa, econom, 1 cor. Nica Petrovici, econom, 60 fil. Arsa Bunda, osp., 1 cor. Ștefan Rachitovan, econom, 50 fil. Paul Guțu econom, 40 fil. Vasa Guțu, econom, 40 fil. Milan Maducea, 20 fil. Toma Muța, 20 fil. Dela mai mulți dăruitori 2 coroane.

Cor. 1230

Colecta d-soarei Estira Popoș din Govașdia dela: D-soara Estira Popoș, 1 cor. Dna N. Popoș născ. Lațcu, 60 fil., Elena Danceș, 1 cor., Mura Brădean, 1 cor., Gheorghe Brădean, 1 cor., Ștefan Badea, 1 cor., Sanda Ilica, 70 fil., Ioan Vesa, 60 fil., Teodor Cârnaț, 50 fil., Măcrina Cârnaț, 50 fil., Ioan Ilica și soția, 50 fil., Persida Bălan, 50 fil., Ilusca Onoga, 50 fil., Petru Coman și soția, 40 fil., Catița Păușan, 40 fil., Zeni Vesa, 40 fil., Teodor Miclea și soția, 40 fil., Pascu Miclea, 40 fil., Pavel Oarcea și soția, 40 fil., Maria Bejan, 20 fil., Măriuța Miclea, 20 fil., Zeni Miclea, 20 fil., Măcrina Cristea, 20 fil., Măcrina Miclea, 20 fil., Catița Brădean, 20 fil., Măcrina Brădean, 20 fil., Ștefania Coman, 20 fil., Anghelina Ardelean, 20 fil., Măriuța Bocirt, 20 fil., Ana Crișan, 20 fil., Catița Vasica, 20 fil., Brândușa Coman, 10 fil., Elena Miclea, 10 fil., Iosana Miclea, 10 fil., Ursu Stepan, 10 fil., Catița Vasica, 10 fil., Sofia Vasica, 10 fil., Silviu Stepan, 10 fil., Barbură Onoga, 20 fil., Auța Vanci, 10 fil., A. Suba, 10 fil.

C. 1530

Colecta D-soarei Maria Pop din Rodna-veche dela D-nele: Elena Dr. Utalea 5 cor., Teresia Dr. Colceriu 3 cor., Berta Karacsony 1 cor., D-soarele: Maria Pop, 2 cor., Viorica Pe-

nygy 1 cor., D-nii: Dr. Ion Mălalu și Dr. Octaviu Utalea câte 5 cor., Dr. Ion Iarda 4 cor., Ion Issip, Silvestru Mureșan, Octavian Furnea, Virgil Păușan, Alexlu Mureșan, Vasile Greavu, Demiad Nichiti și Iuliu Gubar câte 2 cor., Victor Hosszu, Iosif Iliescu, Fűöp Lajos, Cosma Cotul, Karácsonyi Simi, Simion Filipolu, Leon Nicolai, Romul Hosszu câte 1 cor., Simion Sirlincan 10 fil. și Institutul »Fortuna« 10 cor. Cor. 6010

Suma totală: Cor. 20270

Sumele de până aici: 5709 54

Total: C. 591224

S'au expediat la Caransebeș: C. 5264—

Rest: C. 648.24

Pentru inundații din Solnoc Dobâca.

Alex. Poșmușian, pract. farm., Șeul-mare, 2 cor., Macedon Cionca, not, Șeul-mare 1 cor.

Total . . . Cor. 3

Suma de până aici 1454.40 a fost expediată institutului »Semeșana« din Dej.

O nouă nenorocire pe linia ferată București—Severin.

T-Severin, 6 Sept. n.

Amintirea multora e încă chinată de groaznica nenorocire întâmplată, acum câțiva ani, în urmă, aproape de orașul nostru, când ciocnirea a două trenuri a lasat, în câmpia străbătută de linia ferată, nenumărate ființe omenești fără viață și oribil mutilate.

O întâmplare, la fel răspândește iarăș groaza, printre pașucii locuitorii al orașului scăldat de valurile liniștite ale bătrânului Danubiu.

Și întâmplarea asta ne răpește încă trei sărmane ființe și ne schilodește două, scăpând prin acest tribut nenumărate alte vieți, cari și puteau găsi o sigură moarte destul de înfiorătoare.

Dar să povestim faptele.

Între stația de calea ferată Severin și halta (stație mai mică). Șimian linia trece peste un mare pod de fer, pe sub care curge râul Topolnița care la câți va pași mai departe, să varsă în Dunăre. Acest râu de munte formează la vârsare o albie destul de întinsă, care, toate, când apele să umflă, e stăpânită de ele. Între albie și fluviu șerpuește calea ferată, care dominându-le, adună, jos la vale, tot depozitul de ape, silindu-l să treacă pe sub pod.

Cum ploile, ce nu mai conțin de cât-va vreme, au umflat acest râu, el s'a revărsat peste câmpii, înecând totul și cercând să se răsbolască cu malul ridicat de oameni, împotriva lui.

În noaptea asta, nori încărcăți de ape s'au spart și un adevărat potop a căzut pe pământ.

Apa cerului a venit, în acest chip, în ajutorul aceluia a pământului, slăbind cu desăvârșire terasamentul liniei ferate, pe această porțiune. Și a fost o adevărată minuoce că a scăpat de nechibzuțta furie a firei trenul accelerat de București, care sosește la două ore noaptea. Dar firea trebuia par'că să nu să dea învinsă.

Și negrul gând îl hotărâse trenului ce avea să pornească către Buc. cu o oră mai târziu. Prevenirea oamenilor a scăpat acest tren, formurând, în grabă, o echipă compusă din cinci nenorociți, cari au pornit cu o mașină și un vagon de marfă în recunoaștere, pentru a cerceta linia.

Trenul acesta ajungând la locul blestemat, întreg terasamentul s'a prăbușit, iar mașina și vagonul atacat s'au rostogolit în văltoare, supunându-se furiei apelor, ale căror unde spumoase treceau mai departe urlând nespuse de trist.

Și trei ființe sărmane rămân strivite sub sfărâmatul, iar alte două vor porni schilode, în lumea mare, să cânte povestea soartei lor amare.

Sever.

P. S. Dela inginerul căilor ferate avem vești și mai triste. Întregă linia ferată dela Verciorova și până la Gura-Văi e distrusă cu desăvârșire de pârăile de munte, cari au rostogolit în vale arbori, pietri, și tot ce au întâlnit în cale. Comunicația e întreruptă pentru multă vreme.

Să spune acelaș lucru despre liniile ungu-rești, care au fost pradă furiei și luna trecută.

Din Blaj.

Inscrierile. — Asentările. — Voinicii jandarmerești.

O mulțime nespuse de mare, de tineri împreună cu părinții, mișună de câteva zile pe străzile Blajului. Mulțimea aceasta de tineri, au deșteptat din letargie pe blăjeni, cari stăteau ascunși prin case, de frica căldurii, aducându-le aminte că toamna e aproape. Când scriu acestea rânduri, inscrierile s'au terminat, atât la gimnaz, cât și la pedagogie și Internatul de feițe. Peste tot aglomerația a fost mare la toate institutele, așa că nu s'a putut primi nici a 3 a parte dintre cei veniți ca să se adepă de cultură la cele mai vechi institute culturale din Ungaria.

Cu lacrimi în ochi, mulți părinți împreună cu odraslele lor au fost siliți a pleca cu sufletul amărit să-și caute norocul în alte părți.

De multe-ori s'au dat nenumărate sfaturi și povețe pe toate căile că țaranul nostru să-și dea copilul la meserie, căci meseria e »plug de aur«. Cu toate acestea parcă țaranul nostru nu vrea să înțeleagă acest sîat de mare valoare, și cu tot prețul vrea să facă copiii domni, neștiind, că un meseriaș bun în ziua de azi e domn mai mare decât un biet ofițiant alungat din o cancelarie în alta.

Dare-ar D-zeu, să înțeleagă odată și țaranul român, calea care îl duce spre fericire și bunăstare.

Se știe de obște, că în luna trecută s'au început asentările în toată țara. Peste tot în anul acesta asentările — pe unde s'au făcut — au dat un rezultat nemulțămitor.

În tot locul — și aici — Românii au fost cel mai voinici. Peste tot locul aproape numai Români au fost buni pentru apărarea patriei.

În 2 și 3 Septembrie a avut loc asentarea în Blaj. Dintre feciorii asentați, 173 la număr, abia 20 au fost de altă naționalitate, ceilalți toți Români.

Cu toate că ei sînt cei mai asupriți s'a dovedit, că ei sînt cei mai destoinici pentru apărarea patriei.

Cu aceasta ocaziune, un flăcău român a venit înclin cu un brău românesc național. Împănații noștri nu au observat aceasta. La depunerea obișnuitului jurământ militar, un membru din comisiune a observat pe acel »valah« și imediat a tras atențiunea apărătorilor constituției maghiare ca să confişte brăul național. Jandarmul s'a și năpustit asupra posesorului și a smuls »semnul periclitării statului național maghiar«. După ce l-a luat un mic interogator l-a pus în libertate.

Plecând feciorii asentați cătră casă cântând, împănații au mai observat un brău, și s'au nă-

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

pusit asupra stăpânului, doborându-l cu pumnii la pământ, apoi între baionete l-au dus la procuratură.

Iată cum volesc corifeii maghiari să facă împăcarea între Români și Maghiari. *Rin.*

APEL!

Credința este fundamentul tuturor virtuților omenești.

Numai un popor cu frica lui Dumnezeu devine puternic stăpân al societății, neamului și patriei.

Românii din orașul Panciova încă în anul 1899 s'au desbătut de către coreligionarii lor sârbi și s'au constituit în parohie greco-orientală română de sine stătătoare spre a-și putea cultiva și dănași credința — ca și al'e confesiuni — în graiul lor viu dela Dumnezeu.

N'au însă propriul lor lăcaș dumnezeesc, fiindcă n'au căpătat nici un finic dela frații lor coreligionari, dela cari numai prin proces se va putea scoate compeința credincioșilor noștri; neputând însă aștepta sfârșitul unui proces de durată lungă: Comunitatea noastră bisericească — rezervându și și de astădată toate drepturile — s'a hotărât a zidi o biserică pentru lauda și preamărirea Creatorului lumii.

Realizarea acestei scop o reclamă cauza însăși: păstrarea credinței, limbei și a individuaității spre binele obștesc; o reclamă creștinismul, umanismul.

Orașul Panciova cu drept cuvânt se poate numi emporiu de comerț și industrie din acest colț de țară.

Aici gravitează de cea mai mare depărtare întregul jur la diferite așezăminte de învățământ, instituțiuni administrative și justițiare, garnizoană militară etc.

Odată zidită casa lui Dumnezeu își au lăcașul cuvenit pentru edificarea lor sufletească și întărirea lor în credință: membrii parohiei, studențimea, soldătimea, tinerimea de comerț, industrie și meserie, precum și toți credincioșii aduși de soartă aici.

Lipsiți de mijloace materiale nu putem renunța la întruparea acestui scop sublim, ci pătrunși de datorință față de lege, neam și patrie; dar și din instinct firesc al conservării proprii, ne luăm îndrăzneala a apela și a recurge la simțul de jertfă al întregii obști creștinești, precum și la simțul nobil și uman al tuturor voitorilor de un bine comun.

În numele cauzei sfinte ne permitem deci a Vă susțera lista prezentă și Vă rugăm cu totul respectul, să binevoiți a ne sprijini cu obolul D-Voastre maritim și a prezenta apelul nostru tuturor cunoscuților D-Voastre cu inimă și mână de ajutor.

Cerem deci sprijinul tuturor binevoitorilor noștri, fie cât de modest, fără de care nimic durabil și măreț nu se poate face.

Sumele adunate dimpreună cu lista binevoitori apoi, Vă rugăm, a le trimite la adresa »Panciova« institut de credit și economii în Panciova în restimp de 60 zile, fiindcă Comitetul parohial e obligat a-și da seama despre ele.

Contribuitorii cu o donațiune dela 500 cor. în sus, se consideră de membrii fondatori ai bisericii greco-orientale române din Panciova.

Rezultatul colectelor se va publica specificat la timpul său cu mulțămintă.

Înainte! Dumnezeu cu noi!

Panciova, din ședința Comitetului parohial ținută în 17/30 Iulie 1910.

Ioan Stroca m. p.
preotul Panciovei.

Lazăr Sumedre m. p.
v.-prez. comit. paroh.

Mateiu Boleanțu m. p.
epitrop. și nofarul sub-
stitut al comit. parohial

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 8 Septembrie n. 1910.

— **Primejdia holerei.** După ce câteva zile nu s'a mai auzit de vre-o îmbolnăvire nouă în monarhia noastră, azi din nou vine o știre neliniștitoare din Viena. Încă Luni dimineață se îmbolnăvise un muncitor cu numele Kasselhuber, care până seara a și murit. Examenul bacteriologic abia aseară s'a sfârșit cu constatarea, că muncitorul a murit de holeră. Acum s'au îmbolnăvit și nevasta și fata lui Kasselhuber. Amândouă au fost duse numai decât în spital, unde medicii au constatat că s'au îmbolnăvit de holeră.

Până seara târziu nu s'au mai ivit cazuri noi în Viena.

— **Douăsprezece luni de seceriș.** Societatea agronomică din Londra a făcut anul acesta o statistică în care se arată timpul secerișului în diferitele părți ale lumii. Așa în luna Ianuarie se seceră: în Argentina, Chile, Australia și Seelandanouă; în Februarie: în India; în Martie: în partea nordică a Egiptului, Siria, Persia și Azia mică; în Mai: în America nordică, în unele părți ale Americii de sud, Japonia și China; în Iunie: în Italia, partea sudică a Franței și în partea estică a Statelor-Unite; în Iulie: Austro-Ungaria, partea nordică a Franței, și în mare parte în Canada; în August: în Germania și Anglia precum și în Belgia și Olanda; în Septembrie: în Rusia și țările scandinave; în Octombrie: în Peru (America de sud); în Noembrie: Africa de sud; în Decembrie: în partea sudică a Australiei.

— **Moartea lui Albert Vandal.** Ilustrul academician francez Albert Vandal istoriograf renumit, a murit subit de răceală săptămâna trecută în etate de 56 de ani.

Caracteristica scrierilor lui era grija cea mare de ordine și eleganță în stil. Dânsul a scris opere de mare valoare ca »Louis XV et Elisabeth de Russie«, »Une Ambassade française sous Louis XV«. Dar lucrarea ce i-a deschis porțile Institutului și i-a făcut să fie un mare pontif în secția istorică a fost »Napoleon et Alexandre I« în care a scris în mod documentar istoria alianței franco-ruse sub primul Imperiu.

Albert Vandal a fost un mare erudit și judecător rece al evenimentelor.

— **Jefuirea unei americane.** Din Paris se telegrafiază că doamna Saglio, o americană care trăiește în localitate, făcând o călătorie dela Paris la Lourdes, s'a dat jos la gara Bordeaux lăsânduși două genți în vagon. Când s'a întors nu le-a mai găsit. Într-una avea 800 de lei și în cealaltă avea giuvaericele în valoare de 60 mii lei. În vagon nu era decât un singur domn, care s'a dat jos la Bordeaux și se crede, că el le-ar fi furat. Gențile s'au găsit goale în apropierea gării, făptașul însă a dispărut fără a i-se da de urmă.

— **Necrolog.** Cornelia Lațiu, fiica d-lui Nicolae Lațiu din Crăciunelul Inferior, a răpusat la 6 Septembrie n. în primăvara vâjei. Înormântarea ei a avut loc azi, 8 Septembrie n., în cimitirul bisericii gr.-cat. din Crăciunel.
Odihnească în pace!

— **Cinci soldați împușcați din imprudența unui locotenent.** Citim în »Adevărul« din București: Pe câmpul de tragere dela Chitila, s'a întâmplat Sâmbătă după amiază un foarte grav accident, în următoarele împrejurări:

D. locotenent Spirescu, din regimentul 2 artilerie de cetate, umbla cu o pușcă de vânătoare în mână, care fusese adusă acolo de un d. ofițer, pentru a fi reparată. D-sa neștiind că arma este încărcată, a alinat cocoșul.

Arma luând foc, alicele foarte mari cu cari era încărcată, a lovit pe mai mulți soldați, producându-le răni destul de grave.

Au fost mai grav răniți soldații: Stancu Ilie și Nicolae Ștefan, din reg. 2 cetate, cari au fost internați în spitalul militar »Regina Elisabeta« din Capitală.

Alți trei soldați, cari au fost mai puțin grav răniți, au fost internați în infirmeria regimentului. Rănilor cauzate celor doi dintâi sânt pe mâni și pe spate.

Ceilalți trei, au mici leziuni pe picioare.

Primele îngrijiri medicale au fost date răniților de d. locotenent Dr. Staicovici.

— **Apel!** On. Domm. și onor. corporațiuni, cari au primit coale de colectare pentru biserica noastră din Panciova prin aceasta sânt respectuos rugați să stăruie, ca să adune cât mai mulți bani și să binevoiască a-i trimite împreună cu coalele la banca »Panciovana« din Panciova, căci biserica din Panciova are mare lipsă de ajutor Panciova, 24 August 1910. Trifon Miclea, protopresbiter, Ioan Stroca, preot, Dr. Alexandru Bircescu, președintele comitetului, Dr. Petru Penția, membru în comitet.

— **Tolstoi refuză premiul Nobel.** Din Moscova se anunță: șvonul că contele Leo Tolstoi aflând din ziare că comitetul premiului Nobel susține candidatura sa pentru premiul Nobel pentru pace, ar fi scris comitetului referindu-se la declarația sa din 1897 și refuzând din nou premiul ce i-se oferă.

Contele Tolstoi a invitat însă comitetul să acorde acest premiu tribului caucazian Dacho-borc, care a fost exilat în Canada.

Acest trib a făcut mari servicii păcii, prin aceea că a refuzat să facă serviciul militar, deși a fost supus la pedepse groaznice de către autoritățile rusești.

În urma intervenției lui Tolstoi s'a permis tribului să emigreze în Canada.

Tolstoi a plătit cheltuielile de emigrare și tribul a primit exilul menținând a refuza serviciul militar care este cel mai mare păcat.

— **Aviatorii nu mai zboară.** E fapt că mașteșugul zborului cu aeroplanele stăpâne puterea nervoasă. De aceea vedem că aviatorii cei vechi nu mai zboară, ci sau apucă de durat aeroplan. Așa face Paulhan, așa Blériot, Henri Farman, Rougier și Fournier nu mai zboară de când li s'au întâmplat accidente. Glenn H. Curtisz zboară și el ca și Paulhan și Blériot, când își cercă mașinele. Sommer și chiar frații Wright s'au apucat de durat aeroplan.

Pricina enervării este teama că se va întâmpla vre-o stricăciune la motor ori se va rupe vre-o sârmă și vor cădea dela așa înălțime.

Așa nu merge. Trebuie să se aducă schimbări aeroplanelor așa ca zborul să nu mai fie atât de ruinător de nervi.

— **Spre orientare d-lor învățători.** Ni-se trimite următorul aviz: Prin nenumăratele întrebări cari mi-s'au adresat, m'am convins că unii colegi nu sânt deplin orientați asupra îndatoririlor impuse prin art. de lege XXVII/1907 și a planului de învățământ emis cu ordinul de supți Nr. 20000/1908, spre orientare răspund: atât în școlile cari primesc, cât în cele cari nu primesc ajutorul de stat, sânt obligați învățătorii a propune *elemente* din aritmetică, geografie, istorie și constituție și în limba maghiară și anume în estensiunea ce se află în cursurile mele de maghiară prelucrate și apărute supți numirea de »*Gyakorlati tanmenet*«, cari cuprind în sine întregul material pretins de noul plan, prin urmare și exercițiile de instrucțiune. De sine înțeles că în românește rămâne a se propune aceleaș studii în estensiunea pretinsă de planurile noastre de învățământ. Caransebeș 7 Septembrie 1910
Iuliu Vuia Inv., dir. emerit.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Etz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

— **La Roma.** Reuniunea invitațiilor cu sediul »Timișoara« a decis a aranja în vacanțele anului viitor o excursie la Roma, unde va avea loc o expoziție internațională. Toți aceia cari ar dori a participa la acea excursie, să se anunțe până la finea lui Octomvrie, — subscrisului președinte. Spesele de căătorie sperăm, că nu vor trece peste 150 cor. de persoană. **Caransebeș, 8 Septembrie 1910. Iuliu Vuia, președintele reuni.**

NB. Toate ziarele noastre sînt rugate a reproduce acest aviz.

— **Zilnic ne vin scrisori** dela epitropi și preoți cari ne cer surse unde se pot cumpăra lucruri bisericesti. Ne luăm deci voie să recomandăm firma de lucruri bisericesti **Rétay și Benedek** din Budapesta str. Váci 59 cari pentru, conștiințiozitatea, serviciul prompt și solid și prețurile deosebit de ieftine și-au cîștigat cel mai bun renume atît în țară cît și în străinătate. Firma Rétay și Benedek are fabrica proprie pentru clădirea altarelor fabricarea steagurilor și praporilor și a lucrurilor bisericesti, deci să nu se confunde cu alte firme din Budapesta. Referindu-vă la ziarul nostru, firma trimite prospecte gratuite. Pentru serviciile prestate de numita firmă ne-au sosit în repetite rînduri scrisori de recunoștință.

— **Nou magazin de haine în Timișoara.** Numărul magazinelor din centru s'a sporit zilele aceste cu un frumos magazin, a cărui lipsă se simțea. Firma **Henrik Schul & Comp.**, care se bucură de cel mai bun nume în întreagă Ungaria, a deschis în palatul băncii din **Josefstadt** un magazin de haine gata pentru bărbați și copii unde se va afla de permanentă în depozit un bogat asortiment dela cele mai ieftine pînă la cele mai bune calități. Proprietarii firmei vor scoate în vînzare cele mai moderne haine pe lingă prețuri fixe, riguroase dar modeste, asifel orice mușteriu va fi la fel servit. Magazinul poate fi vizitat oricînd, fără nici un obligament.

Gronică medicală.

Kneipp al Ungariei.

Supt titlul acesta un mare ziar din Budapesta publică un articol mai lung despre succesele sistemului de cură al dlui Opre din Arad, proprietar al unui sanator foarte cercetat.

Reproducem din acest articol următoarele părți mai interesante:

Atît ziarele dîn Budapesta, cît și cele din provincie, și în rîndul întăi ziarele din *Arad* au publicat ani de arîndul articole elogioase despre sistemul avocatului Dr. Opre din Arad de-a întări forța musculară.

Sistemul dlui Opre e original. Dl Opre a muncit zece ani și în cursul acestor ani cu un spirit mare de pătrundere a studiat, la animale, taina transformării și schimbării materiei.

Experiențele sale și le-a aplicat și încercat la persoana sa proprie. Structura sa fizică seamănă cu cea a atletului renumit **Zbysko Ciganievici**, familia lui întreagă e athletică și dispune de o forță fizică excepțională.

Succesele sistemului practicat de dl Opre sînt aproape miraculoase. Dl Opre a redat puterea de viață chiar la oameni, pe cari barbații științei medicale îi abandonaseră sorții lor fatale.

Principiul sistemului dlui Opre se întemeiază pe legea firii. Nu e în acest sistem nici o taină, ci numai intruparea cuminte a principiului fizic că *viața e mișcare*.

Dl Opre a fînut despre sistemul său în repetite rînduri și înaintea unui public distins conferențe bine primite. Principiul acestui sistem este: *orice trup, fie chiar bolnav, fără considerare la vîrstă, poate fi restabilit și întărit în forțe pe calea unui trenaj rațional.*

Sistemul acesta îndeplinește un proces de transformare a atomilor. Și rezultatul acesta e obținut prin 8—10 ape de-o temperatură deosebită, dar întotdeauna plăcută. Felul acesta de

baie e cu mult mai ușor și mai plăcut decît băile practicate și cunoscute de oamenii medicinei. În sistemul acesta temperaturile deosebite ca într-o îmbrățișare *împrospătează circulația sîngelui. Circulația mai vie a sîngelui depărtează din trup elementele străine și, sprijinită de oarecare mișcare și exerciții trupești, produce materii noi.* Practicat în mod rațional, mai întăi redă trupului sănătatea, apoi îl introduce în lumea ideală a sănătății: lumea forței musculare.

Dl Opre pentru a-și proba sistemul și-a cumpărat o baie. Succesele obținute sporesc zi de zi numărul aderenților acestui sistem. Sute de scrisori dovedesc temeinicia lui.

Zilele trecute a părăsit stabilimentul d-lui Opre un bătrîn de 76 ani: membrul Curții de Casație **Gyarmathy Ferencz**, care vreme îndelungată n'a putut să umble. A venit la dl Opre. Douăzeci și două de zile numai cu trăsura a putut să meargă la stabilimentul d-lui Opre. *D-atunci face drumul pe jos.*

Un tînăr de 18 ani a fost trei ani de zile schiop de piciorul drept. A umblat la **Pöstyén**, **Mehadia** și alte băi. A făcut o cură de 60 de zile la dl Opre și s'a vindecat. *A fost asetat și acum e soldat.*

Cît de mult corăspunde sistemul dlui Opre tuturor cerințelor, o dovedesc nenumăratele lui succese. Iată între alții cine au practicat acest sistem: colonelii **Szabó Zoltán**, **Macskássy** și **Boer**, maiorul **Burdia**, căpitanul **Cioban** și alții pentru a se trena și a-și întări musculatura; fostul primar al Aradului **Institoris**, președintele sedriei orfanale **Nachtnebele**, fabricantul de zahăr **Weisz Márkus**, inginerul **Kovács Vincze**, asesorul consistorial **Vasile Goldiș** și mulți alți funcționari și membri ai tribunalului și ai administrației. Dr. **Priegl István** s'a vindecat de *reumă și podagră*. Dl **Vasile Beleş**, protopopul Aradului, a făcut cura aceasta contra răcelii și slăbirii trupului, a nervilor, și a ochilor și după 5 luni a constatat o deplină restabilire a forței sale. *Vederea intr'atîta i-s'a întărit încât acum citește cu ochii liberi deși e de 60 de ani și mai înainte numai cu ochelari putea citi.*

Câți bolnavi au să-și mulțumească însănătoșirea numai acestui sistem?

Inspectorul-forestier **Langer Alajos**, administratorul **Mozis József**, preotul **Kálmán Lajos** și alții de ani de zile suferiau de urmările apoplexiei și după folosirea acestui sistem și-au recăștigat puterea fizică, *unii chiar în măsură deplină. Sistemul acesta vindecă bolile de nervi și neurastenie.*

Preotul rom. cat. **Vagács Ödön** a practicat sistemul contra slăbiciunii trupești și bolii de stomac; deputatul **Rákosi Viktor** în contra slăbirii sistemului nervos cu cel mai bun succes: **Ioan Baltean**, învățator în Jdloara, **Ioan Luca**, învățator și mai mulți alții și-au exprimat recunoștința pentru succesele obținute cu acest sistem, adresând dlui Opre scrisori călduroase de mulțumită.

Măsura succesului atîrnă dela conștiințiozitatea și timpul cît e practicat acest sistem, care e foarte folositor pentru cel tîner și sănătos, și necesar pentru cei ce au trecut de 40 de ani.

În stabilimentul dlui Opre au umblat mulți bolnavi cari au cutraerat cele mai renumite băi din lume — *înzădar*. Și toți aceștia au fost nevoiți să recunoască superioritatea sistemului dlui Opre, — care transformă întreg organismul omului. Și, indiscutabil, e mai avantajos a întări și oțeli trupul prin transformarea atomilor, decît a-l supune chinurilor unui mesaj, sau sistemului de apă rece și electrizare.

Nu mai poate fi deci nici o îndoială că viitorul e al acestui sistem, care e vrednic să fie studiat și urmat de toți cari țin la sănătatea lor.

Gronica judiciară.

Achitarea unei ucigașe. În sala tribunalului din loc s'a desbătut ieri cazul femeii **Rozalia Papp**, acuzată că și-ar fi omorît bărbatul. Femeia înfrîntă de arestul preventiv de câteva luni a povestit cu glas întretălat antecedentele acestei crime înaintea juraților. Cazul s'a împlănit în 14 Mai anul acesta, cînd bărbatul femeii, **George Fărșang** din Gașa s'a întors beat acasă și luînd la băta nevasta și copilași s'a pus și s'a culcat. Tot satul îl cunoștea de om hărăgos și bețiv, de răul căruia nu mai avea nime pace.

Femeia vîzându-și bărbatul dormind și a adus aminte de tot răul ce a tras dela el, atît ea, cît și copiii șase ani de-a rîndul, cînd venea beat mort din circumă și l bătea alungându-i dela casă pe la creștinii milostivi și într'un moment de neocotință a smuls un cuțit din meșter grindă și l-a tăiat gâtul. **George Fărșang** s'a mai sbătut câteva clipe și a murit, iar nevasta a fost prinsă ziua următoare de jandarmi și aruncată în închisoare, unde a tînjit pînă ieri cînd a avut loc desbaterea înaintea tribunalului.

Acea a fost reprezentată de procurorul dr. **Szakolcay**, iar apărarea prin dl dr. **Cornel Aibu**, candidatul valorosului avocat dr. **Romul Veliciu**. Martorii ascultați în cauză au fastonat toți fă excepție pentru incriminată și după sfârșirea procedurii de dovedire dl dr. Aibu a atins steața jurilor să nu scape din vedere, că femeia cînd a săvârșit crima nu și-a dat seamă de gravitatea acesteia și astfel era iresponsabilă. Discursul de apărare a făcut impresie adîncă și curtea cu juri a achitat-o pe nenorocita femeie.

ECONOMIE.

Desdaunarea pentru pagubele cauzate de armată. Cu ocazia manevrelor militare nu odată se întîmplă, chiar și pe lîngă cea mai mare precauțiune, ca trupele, ce manevrează pe câmp, să cauzeze agronomilor pagube, uneori simțioare. Sînt pagube, ce nu se pot evita. Se calcă pășunile, fanatele, trifoaiele și alte nutrețuri; se rupe porumbul și se face impasibil vînatul pe teritoriul de vînat. Pagubele acestea înă le restituie erariul militar proprietarului sau arîndatorului pămîntului.

Procedura este următoarea:

Constatîndu-se pagubă în vre-un teritoriu, comandantul trupei încearcă îndată la fața locului o împăciuire cu păgubașul și dacă aceasta reușește plătește imediat paguba. În caz contrar paguba trebuie anunțată fără amănare primăriei comunale în a căreia hotar se află pămîntul, prezentînd în acelaș timp și libelul de dare.

Primăria comunală recercă cel mai apropiat comandament militar, care înainte de toate încearcă și el o împăciuire cu păgubașul-reclamant. Dacă cu acesta nu poate ajunge la înțelegere, paguba cauzată o evaluează o comisiune mixtă compusă de autoritățile civile și militare. Ca prețuitori funcționează locuitorii din comuna învecinată, cărora le ia juămîntul, că vor proceda după cea mai bună a lor știință și conștiință.

Autoritățile civile le reprezintă: protopretorul cercual, direcțiunea financiară și reprezentantul comunei, pe teritoriul căreia s'a cauzat paguba. Iar autoritățile militare: ofițerul, delegat din partea trupei, care a cauzat paguba și un intendant militar.

Aceasta comisiune mixtă încă încearcă înțelegerea pe cale pașnică. Dacă aceasta nu reușește prețuitorii evaluează paguba adevărată și deplină. Despăgubirea se plătește de regulă îndată la fața locului sau pe calea protopretorului cercual.

Cheltuielile comisiunii se acoper din veniturile cercului administrativ, de care se țin organele din chestiune.

Cheltuielile specialiștilor și prețuitorilor invitați, cad în sarcina acei cerc administrativ, care a

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, strada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Băncii de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftine pînă la cele mai fine și la ultima modă pe lîngă prețuri fixe moderate.

Magazinul poate fi privit oricînd, fără nici un obligament de a cumpăra.

cauzat invitarea pricepătorilor. În caz de plângere (panasz) sau delict, sau când oricare dintre părți ar cere delegarea unei comisii extraordinare, atunci cheltuielile comisiei privesc pe cel ce a pierdut resp. pe cel vinovat sau partea, care a cerut benevol delegarea comisiei.

Cheltuielile ivite cu constatarea stării sămănăturilor înainte de manevre le suportă erarul militar.

Se întâmplă uneori — prin abuz — că cheltuielile se pun în sarcina părților interesate, fiindcă protopretorul nu este aplicat a aopera cheltuielile sale din pașalul său de drum, resp. fiindcă pentru astfel de cheltuieli nu are pașal.

Cheltuielile se pun pe nedrept în sarcina agronomilor păgubiți, câtă vreme nu ei au fost cauza la delegarea comisiei. Cheltuielile procedurii pot uneori absorbi toată suma de despăgubire și astfel paguba cauzată tot să nu fie restituită.

La restituirea pagubelor cauzate de armată în sămănături ar trebui să se procedeze cât se poate de echitabil, pentru că nu este cu drept ca regiunile pe unde se țin manevrele și prin aceasta se cauzează și pagube, să fie în desavantaj față de ținuturile unde peste tot nu se țin manevre.

Contra hotărârilor, prin care se fixează sau se respinge despăgubirea se poate înainta recurs în timp de 15 zile de la înmănuarea hotărârii la vice-comitele comitatens; iar contra hotărârii acestora la ministrul pentru apărarea țării (de honvezi). În caz de recurs despăgubirea se plătește numai după aducerea hotărârii.

După numirea comisiei și ieșirea ei la fața locului pentru constatarea pagubei, apoi rezolvarea recursului de regulă recere timp mai îndelungat, iar economului păgubaș îi cauzează și multă pierdere de vreme, mai consult este a primi împăciuirea echitabilă oferită de comandantul trupeii acolo la fața locului și a nu ridica pretensiuni de despăgubire exagerate, ce nu se pot primi. Imprejurarea, că partea obligată a da despăgubirea este erarul, încă nu îndreptățește pe nimeni a ridica față de el pretensiuni nedrepte.

Comisiunea mixtă constituită pentru fixarea pagubei cauzate trebuie întâmpinată cu încredere și purtat de grije ca autoritățile administrative să cheme în comisiune ca președinți oameni conștiințoși și pricepători.

Acestea sânt informațiile și sfaturile ce se pot da economilor cu privire la desdaunările, ce le acordă erarul pentru pagubele cauzate de armată. E bine ca ele să fie cunoscute în cercuri cât mai largi, mai ales acum când prefutindenea manevrele militare sânt în cârmă, de-o parte pentru a ști, ce este de făcut în caz de pagubă avută, iar de altă parte, ca poporul țării, din o părere greșită sau lăcomie prea mare, să nu ridice față de erar pretenziuni exagerate, pe urma cărora apoi să nu se aleagă la urmă cu nici un fel de desdaunare.

»Rev. Ec.«

Congresul cooperativ internațional. Din Hamburg ni se scrie: Azi, 5 Septembrie n. s'a deschis aici congresul internațional cooperativ în spațioasa sală »Ernst Marck-Halle« din grădina zoologică, la care iau parte reprezentanții tuturor țărilor civilizate din lume.

Românii sânt bine reprezentați. Din România sânt de față: I. G. Duca, N. Telega, Dr. I. Răducan, F. Enescu, I. Moțoiu, Cartianu, Georgescu, N. Boya, Filipescu, Morcovescu; din Ungaria: Constantin Popp »Albina« Sibiu; Ioanichie »Neagoe« Steaua, Petrovasila; Ion Bercan »Economia«, Cohalm; Lazar Vraciu »Orientul«, Dobra; din Bucovina: G. Tofan și Bolocan.

Congresul s'a deschis la orele 9 a. m. printr'un discurs rostit în limba engleză de președintele M. W. Maxwell. Vorbirea a fost tălmăcită în întregime în limba franceză. În vorbire s'a accentuat în deosebi munca comună a tuturor naționalităților, muncă pe care cooperarea internațională are chemarea a o desvolta spre a promova bunăstarea omenirii din toată lumea.

Forța de măruri și electe din Budapesta

Budapesta, 6 Septembrie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul:

Orlu nou

De Tisa — — — — —	20 K. 10
Din comitatul Aibel — —	20 » —
De Pesta — — — — —	20 » 40
Bănățânesc — — — — —	20 » 60
De Bacica — — — — —	20 » 70
Secară de calitate I. — —	14 » 30
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăs de calitate I. — — —	14 » 95
Gucuruz — — — — —	11 » 35

La „Librăria Tribunei“

se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religie	—40
» » » Simple istorioare religioase morale	—30
» » » Istorioare biblice	—30
» » » » bisericești	—30
» » » » (1910)	—30
Nicolae Crășmariu. Prelegeri metodice din istorioare biblice. Preparațiuni la întreaga materie de învățământ prescrite pentru clasele II și IV ale școlilor primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
» » Istorioare biblice, cl. III și IV.	—40
» » Istorioare bisericești pentru clasa V și VI.	—40
Catehism	—40
Din istoria biblică pentru școlile elementare.	—24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	—70
Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și consoșii.	—40
A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și consoșii.	—40
A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și consoșii.	—60
A patra carte de de cetire de Iosif Moldovan și consoșii.	—60
Carte de cetire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și consoșii.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	—50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	—50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	—40

Scrierile lui Iuliu Vuia

(Aprobate de înaltie minister.)

Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	—40
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor vii.	—40
Instrucția metodică a metodei sunetelor vii	—80
Carte de cetire pentru clasa II Ed. III.	—36
» » » » clasele III și IV.	—60
» » » » » V și VI.	—60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	—60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	—50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6; (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)	—50
Elemente de geografie și constituție.	—60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	—60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	—36
Curs practic de istoria Ungariei.	—40
» » » istoria naturală.	—60
» » » fizică și chimie.	—50
» » » economie.	—56
Carte de învățătură pentru ultimii ani ai școlii primare și pentru cursurile de repelițiune economice.	1:50
Curs practic de istoria literaturii române de Iosif Stanca.	—40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	—50

Geografia Ungarie pentru școlile populare de Iosif Stanca. —30
Manual de gimnastică de Ioan Prodan. . . —60
Rugăciunile școlărilor, cântări bisericești. . —50
(Toate au obținut aprobarea ministerială).

Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caete pentru caligrafie română, germană, dictando și comput à 2, 4, 5, 10 și 20 f.l. bucata. Caete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 —60 1.— și 1:80. Tuș. Gumi arabicum. Condeie. Călimare Tampoane. Ceruze de peatră. (stile). Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tăblișe. Albume pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tăblișe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria Tribunei se află de vânzare:
Dr. Onisifor Ghibu: Ziaristica bisericească la Români. Studiu istoric . . . 2.—
» Limba nouălor cărți bisericești 1.—
» Der moderne Ultrajulismus oder die Zwelsprachigkeit in der Volksschule 2.—
» O călătorie prin Alsacia Lorenă. Țara și școlile ei —75

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei« Arad str. Deák ferencz 20.

Poșta Redacției.

Z. Cu poșta de ieri V'am trimis o listă. Să pot comanda de la Librăria noastră.

Poșta Administrației.

Zaharie Lațco, Gaiul mic. La tragerile din 1 Septembrie lozurile d-voastră nu au câștigat.
Petru Baciu, B.-Szt. M klós. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Octomvrie 1910.
Iosif Bumbu, Răcășdia. Am primit 850 cor. abonament pe anul 1909—1910.
Senca Șerban, Bichiș. Am primit 7 cor. abonament până la finea anului curent.
Iosif Cătană, Soborșin. Abonamentul e plătit tot pe anul 1910.
Simeon Giurgeica, Bobda. Abonamentul e achitat până la finea anului curent.
Stefan Givulescu, Dubești. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.
Ioan Nema, Fizeș. Am primit 450 abonament până la finea anului curent.
Ivanție Bedrag, Petriș. Am primit 250 cor. abonament până la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și conu.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Cele mai bune
Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:
Vin de sticlă prima calitate, azuriu Cor. 44.—
Vin de masă „ „ „ 46.—
Vin de Rizling prima calitate „ 48.—
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 50.—, 56.—, 60.—. Apoi vinuri: Schiller Cor. 44.—. Vin roșu (Bikavér) 50, 80 și 90.— de hecte.

Vinurile se expediază în butoaie de imprumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și mășrit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e. :

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

În ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la »**Librăria Tribunei**«.

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4^{1/2}% se mijlocesc împrumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vînd în rate avantajoase și fără scărițare de preț **orice mașini agricole**, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, **mori**, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta

cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »**Ideal**« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuară sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un oficiant specialist în cauză.

Agentura generală comercială:
: Palmer Mátväs :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13. (lângă cuștarul Koch).

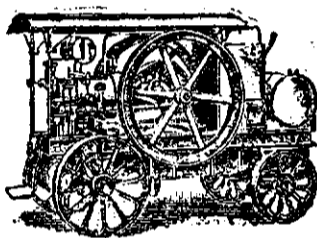
Agronomii își pot face cumpărăturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló Jstván és Társa

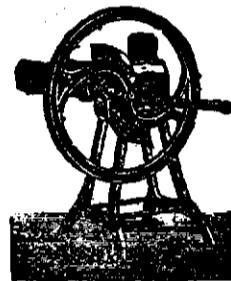
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

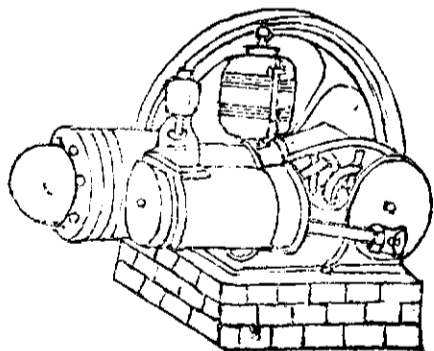
Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale sunii motoare, automobile, stropitori etc. Cereți prospecte. — Expediție gratuită. — Corespondență în limba română. —

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. **Fără mașinist!** Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2—60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK
turnătorie de fer și fabrică de mașini în SEGHEDIN—SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medallii de aur.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

Au sosit toate noutățile de toamnă:

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

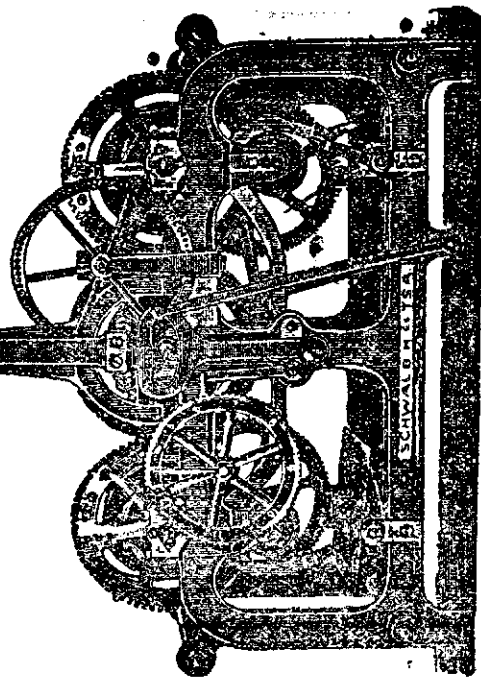
Rog să binevoiiți a privi

vitrinele mele.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
 Telefon No. 63-47.

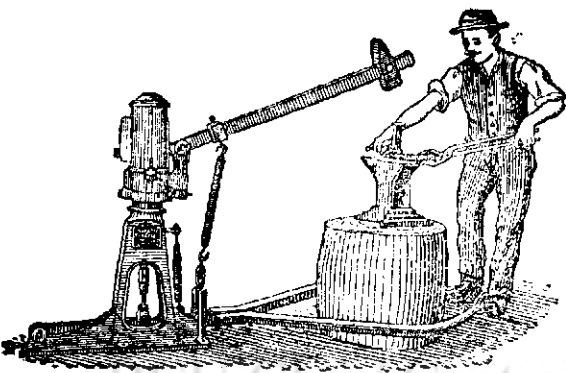
Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
 Privilegiu excepțional.
 Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
 Preliminar gratuit.

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan barost patentat ce se poate mîna cu piciorul
 Invenții de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vînzători
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kölcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.
 Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce și-ar cumpăra ghetete de trebuință să cerceteze magazinul de

Încălțăminte
 pentru bărbați femei și copii
Asociației pantofarilor din Arad (Czipészek term. szövetkezete)
Szabadság-tér No. 14, unde să găsec ghetete lucrate de mǎiestri și calfele din localitate pe lângă prețurile cele mai ieftine.

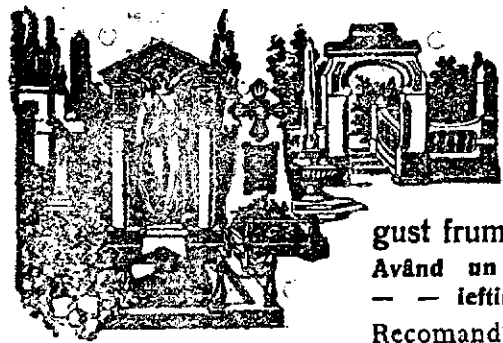
— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.
 Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în **Șiria, drumul Aradului, un atelier de : tâmplărie :** (măsar) unde efectueșc ori-ce lucrări ce se țin de bransa aceasta, **totfelul de mobile, precum și ori-ce lucrări de edificii.**
 Rugând sprijinul onoratului public român, semnez
 Cu stimă :
VASILE HUIU
 măestru măsar,
 Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștiințios. —

TUNNER CORNEL industrie de mar-

moră și granit.
Timișoara-Fabric, Andrassy-ut Nr. 22.
Timișoara-Josefin, Hunyadi-u. Nr. 4.

!și recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moder. Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca orice concurență. —
 Recomandându-mă on. public cu stimă

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

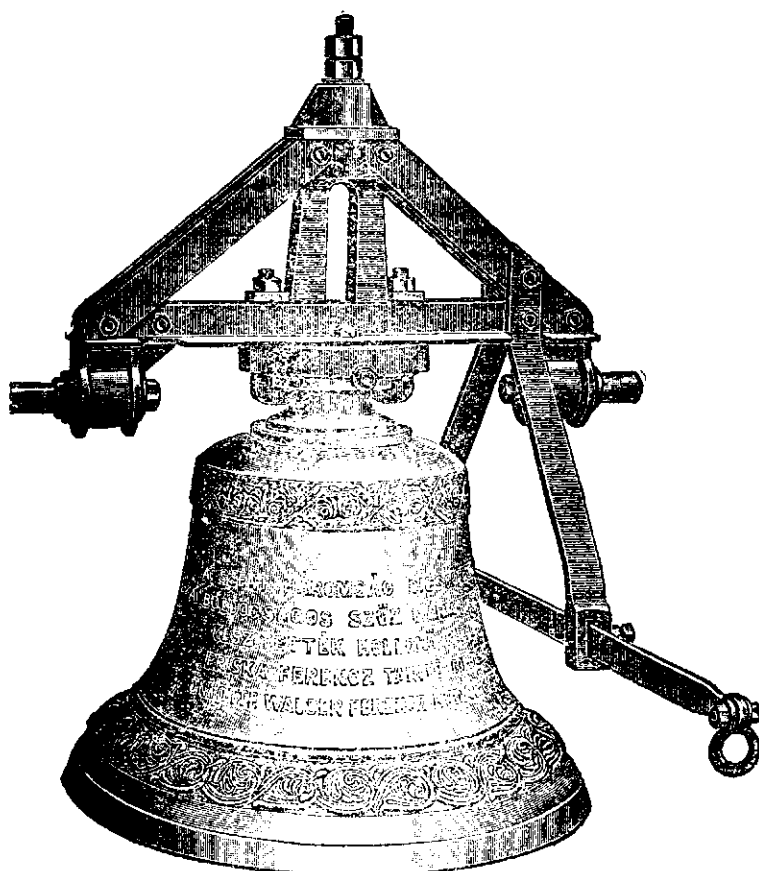
Cea mai modernă turnătorie de clopote din țara noastră.

Walser Ferencz

Proprietarii firmei: Walser Ferencz, Walser János, Győző Gyula.

Fabrică de obiecte pentru stins focul și pompe
 turnătorie de clopote și metale în Budapesta.

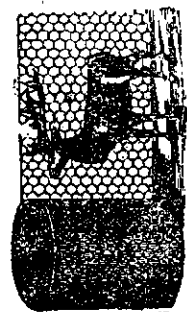
BUDAPEST, VI, Csángó-u. 6/B.
 (Villamos megálló, Váci-ut, aproape de vama veche).

Se argajază să toarne clopote cu garanție 20 de ani, la turnarea din nou a clopotelor orepate, la transformarea clopotelor vechi, cu corine noi de luvărit din fier, precum și pentru armonia sunețelor de clopote, prin înlocuirea clopotelor cari lipsesc, la facerea caunelor de clopot (stagi) din ruda de fer și montarea austria la fața localui.

Condițiuni de plată favorabile. Proiect de budget la dorință gratuit.

Fabricație din țară prima calitate!
Stoboare de sârmă
 tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vîntătoare etc.

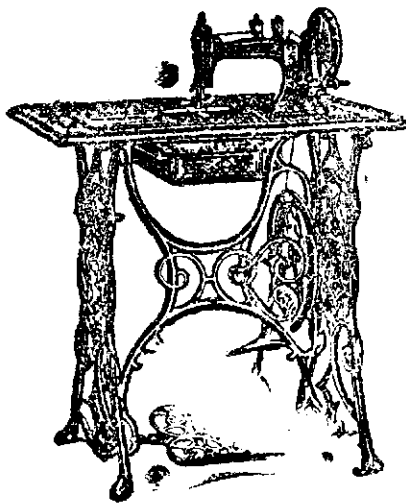
PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI, Aréna-ut 126 sz.
 Telefon 120-89. — Telefon 120-89.
 Trimis și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oșclat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!
 Prețuri ieftine!
 Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burleane pentru schinte, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și storiuri pentru ferești de orice mǎrime.
 :: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Pentru fiecare mașină 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv
 mechanic, prǎvălie de mașini de cusut și biciclete în SIBIU
Nagyszeben, Gr. Ring 19.

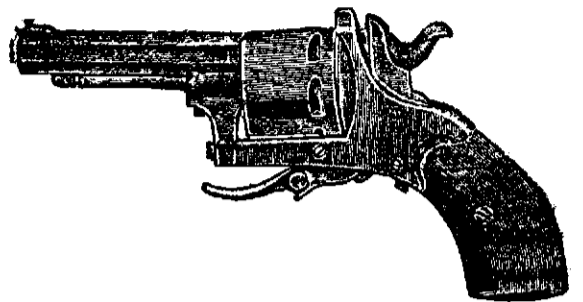
Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai bune mașini de cusut fabricate în țară și străinătate cu prețuri moderate. — Singura vânzare de mașini de cusut **PFÄFF** și **SEIDEL & Neumann**; luntrița rotundă, luntrița lungă, luntrița centrală în mașini rotande pentru familie și atelier.
Biciclete: Dürkopp și Stiria.
 Depozit de părți aparținătoare pentru mașini de cusut și biciclete.
 Tot-felul de reparări de mașini de cusut și biciclete se execută grabnic.

Frații Burza

Nr. telefonului 604.

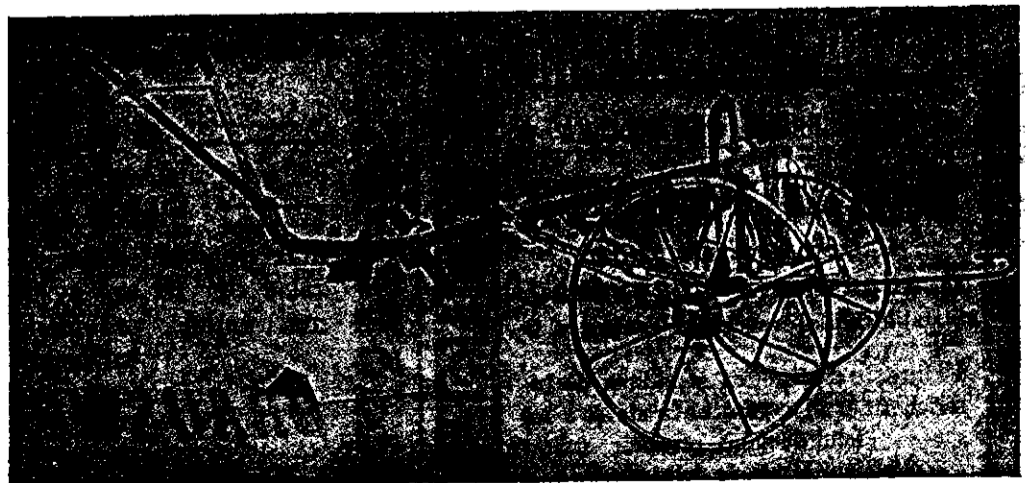
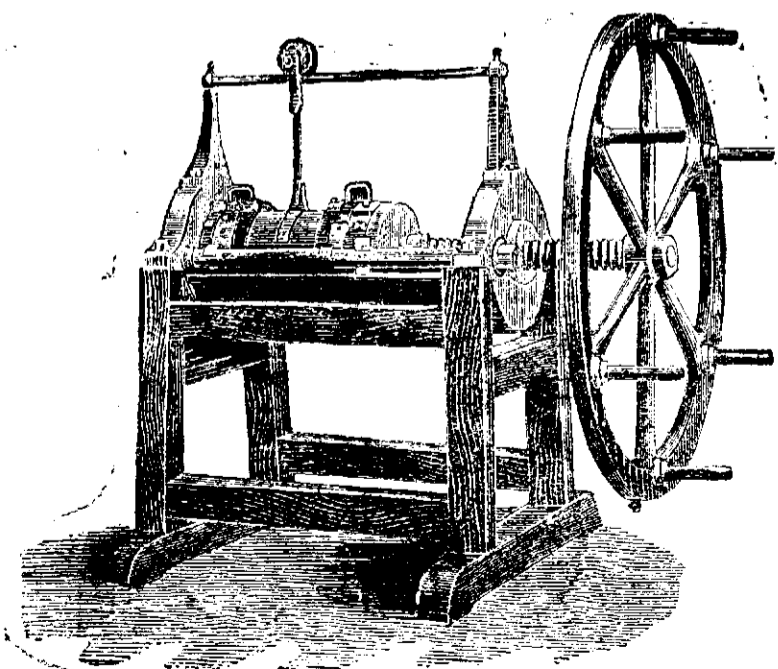
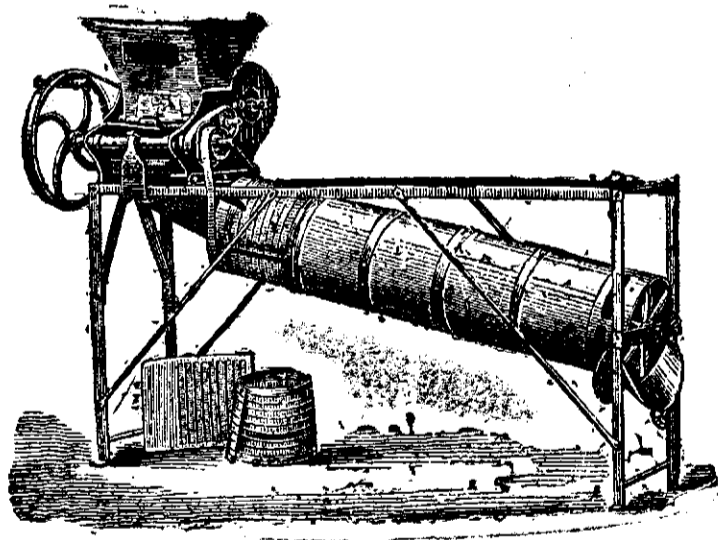
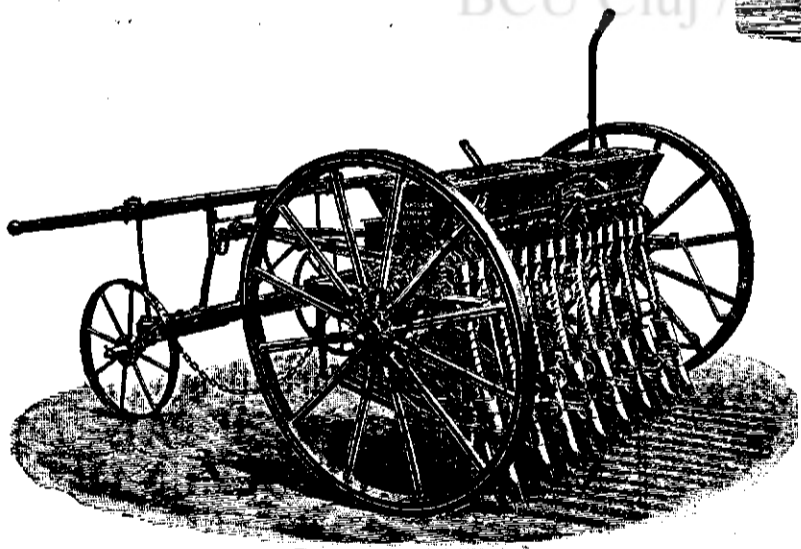
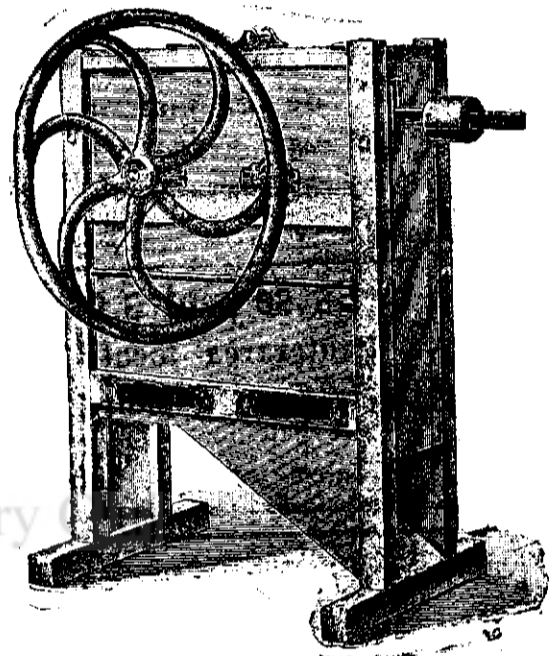
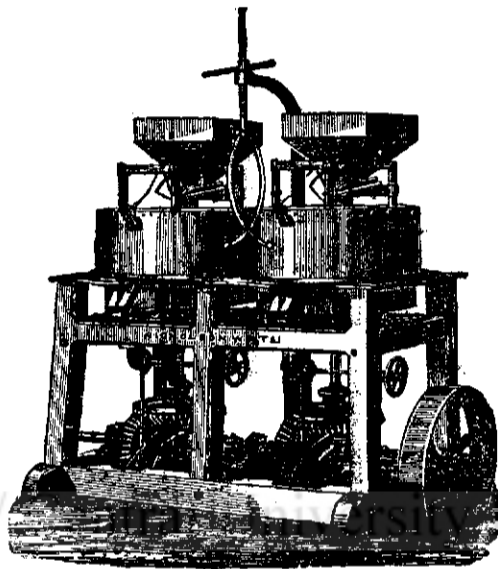
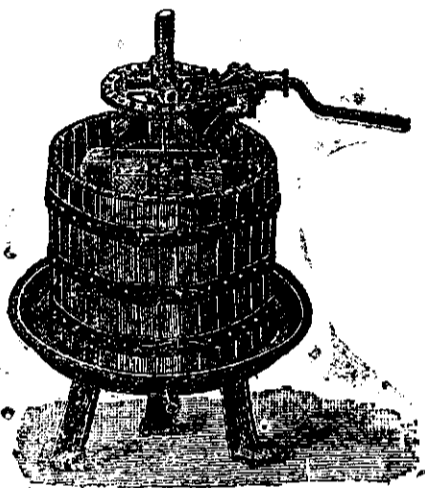
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér 1.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Agentura generală a fabricii de mașini Nicholson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

■ Instruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

= Mare depozit de sticlă în plăci. =

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Tabele de Istoria naturală

Tipărite în mai multe colori și întinse pe carton în mărime 3242 cm. bucata.

Seria de 90 bucăți cu 45 Cor.

Tabele de cetire românești 6 Cor.

„ „ „ ungurești 480 C.

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.

Prima fabrică de case și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție
sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu panșere de oțel, tresoare și antrepozite
panșerate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panșerarea locatelor pentru case.

Uși și ferestri panșerate pentru institute de
bani, cea mai nouă construcție.

Preț curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

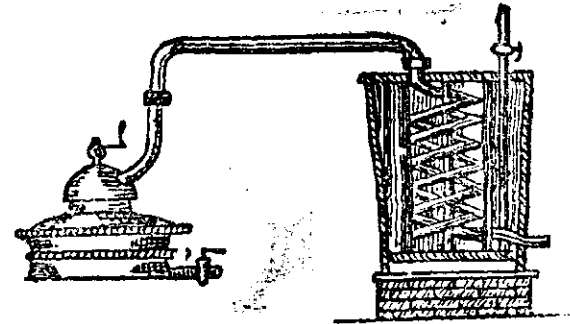
Schuster Hans, arămar Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. etc.

Vase de fierț
cafea, vase de
spălat și curățit.

Primește mon-
tarea și repa-
rarea fântăne-
lor artificiale
pe lângă prețuri
moderate. — —

Comandele se
execută prompt.

Izay și Rigó

magazin de
I-u rang de

albituri gata de pânză albituri de pat și pânzeturi de masă
Cluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Prețuri fixe moderate.

**Mare asortiment de
mărfuri din patrie.**

Primește totfelul de executări de

TRUSOURI

cu orice prețuri, la chemarea în
provincă arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

Asortiment mare și frumos.

Pânză de in de Rumburg.

Pânză de in de Irlanda.

Pânză de in de Kreász.

BUMBA C

de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,

NĂFRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și **COLORATE** pentru masă.

■ INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ ■

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Perceș-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de bi-
serici, școală, case notariale și a tot
felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de
cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale
pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

oroloage

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în **SZEGED.**

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

